

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 14:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan statsministeren og udenrigsministeren oplyse om forhandlingerne om et nyt nationalt kompromis i tilknytning til forslaget om en EU-forfatningstraktat?«

Af Keld Albrechtsen (EL), Line Barfod (EL), Pia Boisen (EL) og Pernille Rosenkrantz-Theil (EL). (Forespørgslen anmeldt 28/10 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 5/11 2004).

Begrundelse

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til statsministeren og udenrigsministeren, fordi det lykkedes at få koordineret de to ministres kalendere så meget, at det endelig kunne lykkes at få den her debat. Vi havde ganske vist gerne set, at debatten havde fundet sted tættere på det tidspunkt i november, hvor aftalen om det nye nationale kompromis blev indgået.

Kl. 15.00

Efter vores opfattelse er den aftale i alt for høj grad kommet til veje bag lukkede døre, og uden at der har været den tilstrækkelige folkelige inddragelse i debatten. Der har været en betydelig, kan man kalde det, folkelig inddragelse af SF's medlemmer, som har haft en urafstemning om sagen. Men vi finder i Enhedslisten, at aftalen mellem de fem partier, det nye nationale kompromis, i langt højere grad burde have afventet en offentlig debat og i alt for høj grad er foregået bag lukkede døre. Derfor har vi ønsket at få den her debat om indholdet i den aftale.

Vi mener, at Unionstraktaten, forfatningstraktaten, som skal til folkeafstemning i 2006 – har statsministeren vist sagt – både er centralistisk og udtryk for militarisering og nyliberalistisk, konservativ politik.

Derfor er det naturligvis også med betydelig forundring, at vi har noteret os, at et flertal af medlemmerne i SF har valgt at sige ja til forfatningstraktaten, ikke mindst på baggrund af at der nu er lavet en aftale mellem fem partier her i Folketinget, som kun gør ondt værre, som oven i alle de problemer, som er i selve forfatningstraktaten, ydermere tilføjer det problem, at en række beslutninger, der tidligere skulle have været truffet af den danske befolkning ved folkeafstemninger, nu i realiteten, hvis forfatningstrak-

taten vedtages, kan træffes bag lukkede døre i et forhandlingsudvalg mellem disse fem partier, således at den beføjelse, som hele befolkningen og samtlige vælgere i dette land havde, flyttes over til en sådan kreds af partirepræsentanter, der så sidder og forhandler om, inden for hvilke områder i EU vetoretten i fremtiden skal ophæves.

Det synes vi er stærkt utilfredsstillende, og det håber vi at vi nu kan få en omfattende offentlig debat om i de måneder, der ligger inden folkeafstemningen. Det er såmænd i al sin enkelhed årsagen til, at vi har bedt om at få den her debat i dag og om en redegørelse fra de to ministre om den aftale, som de har indgået med SF, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den politiske aftale om Danmark i det udvidede EU blev indgået den 2. november sidste år. Aftalen blev indgået mellem regeringspartierne, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og SF. Aftalen blev efterfølgende bekræftet ved urafstemningen i SF om den nye EU-traktat, hvor et meget stort flertal af SF's medlemmer anbefalede et ja.

Hensigten med aftalen er at skabe en så bred enighed som muligt blandt Folketingets partier om nogle overordnede rammer for den fremtidige europapolitik på grundlag af den nye traktat. Samtidig fastlægger aftalen, hvordan partierne bag aftalen vil forholde sig til nogle af de centrale elementer i den nye traktat.

Jeg vil godt sige, at der er tale om en historisk aftale, som på mange måder udgør en milepæl i dansk Europapolitik. Og det er der særlig tre gode grunde til.

For det første er aftalen fremadrettet. Den indeholder ikke nye forbehold. Den rummer vigtige, positive målsætninger om, hvor vi gerne vil have at EU skal bevæge sig hen både generelt og konkret. Det ændrer naturligvis ikke ved, at aftalepartierne fortsat vil være politisk uenige på mange punkter, når det kommer til den konkrete politik. Her vil vi selvfølgelig dele os efter anskuelser, som vi gør det i den øvrige daglige politik her på Christiansborg. Det efterlader aftalen rigelig plads til.

Kl. 15.05

Men aftalepartierne er enige om, at den nye traktat er en bedre ramme om det fremtidige

samarbejde i Europa, et samarbejde, hvor resultaterne ikke kun bliver skabt i brydningen mellem nationale interesser, men også i brydningen mellem politiske holdninger på tværs af landegrænserne. Vi ser altså ikke EU som et ideologisk projekt, men som en fælles ramme, inden for hvilken forskellige politiske holdninger kan brydes.

For det andet skaber aftalen klarhed. Den gør det klart for vælgerne, hvordan et meget bredt flertal i Folketinget ser på den nye traktat. Aftalen indeholder nogle klare garantier for, hvordan partierne bag aftalen vil forholde sig til nogle af de for Danmark mest følsomme områder i traktaten. Det drejer sig først og fremmest om spørgsmål vedrørende den danske velfærdsstat og måden, vi har indrettet os på i Danmark.

For det tredje er det første gang, at et så bredt flertal i Folketinget har kunnet nå til enighed om et fælles positivt grundlag for europapolitikken. Jeg er meget glad for, at det har været muligt at samle så mange af Folketingets partier bag en så vigtig aftale, hvor alle aftalepartier strakte sig vidt for at få aftalen på plads. Jeg vil derfor gerne benytte lejligheden til at takke de øvrige aftalepartier for et godt og tillidsfuldt samarbejde gennem hele forhandlingsforløbet.

Lad mig kort komme nærmere ind på selve aftalens indhold.

Aftalen består af tre dele. Aftalens første del sammenfatter aftalepartierne syn på den nye EU-traktat. Partierne er enige om, at den nye EU-traktat samlet set er bedre end den gældende traktat. Samtidig er partierne enige om, at den nye traktat indeholder en række væsentlige fremskridt.

Først og fremmest sikrer traktaten, at det udvidede EU kan fungere mere effektivt og levere de nødvendige resultater i et EU med 25 eller flere medlemslande. Samtidig bliver det i den nye traktat slået fast, at EU er et samarbejde mellem selvstændige nationalstater, og at ethvert medlemsland frit kan melde sig ud af samarbejdet.

Et andet væsentligt fremskridt er, at EU's mål og værdier har en langt mere fremtrædende plads i traktaten. Det bliver understreget i traktaten, at EU bygger på demokrati, frihed, tolerance og ligestilling og på respekt for menneskerettighederne. Og det bliver fremhævet, at EU bl.a. arbejder for sociale fremskridt og et højt niveau for miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse.

Aftalens anden del peger fremad mod områder, som aftalepartierne lægger særlig vægt på i de kommende års europapolitik. Det bliver fastslået, at aftalepartierne vil arbejde videre for at sikre åbenhed, nærhed og demokrati i EU. Vi vil også arbejde for at integrere EU-politikken mere systematisk i Folketingets arbejde, sådan at Folketinget får bedre muligheder for tidligt at få indflydelse på EU-politikken.

Det fremgår videre af aftalen, at partierne vil arbejde for at styrke Europas konkurrenceevne for at skabe vækst og for at skabe flere og bedre job. Det indebærer bl.a. en satsning på forskning, udvikling og uddannelse. Vi skal bruge EU til at fremme en økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtig udvikling, en udvikling, der sikrer, at vi kan bevare den danske velfærdsmodel. Partierne er også enige om at arbejde for, at EU påtager sig et større globalt ansvar.

Aftalens tredje del beskriver, hvordan aftalepartierne vil forholde sig til nogle centrale nye bestemmelser i traktaten. Det gælder først og fremmest muligheden for at ændre beslutningsprocedurer fra enstemmighed til flertalsafgørelser på en række områder. Det er de såkaldte passerelleklausuler i den nye traktat.

Grundlæggende er vi positive over for at gå over til flertalsafgørelser på en lang række områder. Det er simpelt hen nødvendigt, hvis man skal træffe effektive beslutninger i et EU med mere end 25 medlemmer.

På den anden side er vi tilfredse med, at traktaten fastholder enstemmighed i vigtige spørgsmål, der vedrører den danske velfærdsstat og den måde, vi har indrettet os på i Danmark. Det gælder bl.a. social- og arbejdsmarkedspolitikken og så de dele af handelspolitikken, som har at gøre med handel med velfærdsydelse og med kultur.

Kl. 15.10

På disse områder har vi aftalt, at vi ikke vil støtte overgangen til flertalsafgørelser, hvis bare et af partierne bag aftalen modsætter sig det. Vi har også aftalt, hvordan vi vil gøre brug af den særlige nødbremse, som indføres med den nye traktat på spørgsmål vedrørende vandrende arbejdskraft. Aftalen indeholder også vigtige garantier for, hvordan vi fra dansk side vil forholde os til følsomme spørgsmål vedrørende den danske velfærdsmodel. Alt i alt er der altså tale om en meget vigtig og vidtrækkende aftale.

Med den nye EU-traktat har vi skabt et godt fundament for samarbejdet i det udvidede EU. Med den politiske aftale har partierne bag den

ikke alene skabt et godt grundlag for debatten op til den kommende folkeafstemning om den nye traktat, vi har også skabt et bredt og solidt grundlag for en aktiv og fremadrettet dansk europapolitik i årene fremover med udgangspunkt i den nye traktat.

Jeg håber, at aftalen om Danmark i det udvidede EU markerer enden på flere årtiers dræbende og ufrugtbar debat om ja eller nej til EU. Aftalen vil give plads til, at både venstre og højre side her i salen kan engagere sig mere konstruktivt i drøftelserne om de mange vigtige konkrete europapolitiske spørgsmål, som har betydning for almindelige danskeres hverdag.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Tak til statsministeren.

Så er det udenrigsministeren til besvarelse af forespørgslen.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Som statsministeren afsluttede med at fremhæve, giver aftalen et godt grundlag ikke kun for debatten op til den kommende folkeafstemning om den nye EU-traktat, men også for en fremadrettet dansk politik i EU i de kommende år. Aftalen betyder simpelt hen, at Danmark fremover har mulighed for at være fremme i skoene i EU-politikken i stedet for at være fodslæbende.

Efter regeringens opfattelse bliver det derfor en vigtig politisk opgave i den kommende tid at udvikle og videreudvikle konkrete danske initiativer på nogle af de områder, som aftalen udpeger som særlig vigtige prioritetsområder for dansk europapolitik.

Det gælder f.eks. EU's konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse; det gælder miljø- og fødevareresikkerhed i EU, det gælder styrkelsen af EU's evne til at påtage sig et større globalt ansvar, det gælder åbenhed, nærhed og demokrati i EU, og det gælder selvfølgelig Folketingets arbejde med EU-politikken, som vi ønsker integreret i Folketingets arbejde.

Vi håber og tror, at vi med Folketingets brede opbakning til aftalen i ryggen kan få en konstruktiv debat om disse og andre europapolitiske prioriteter.

Både europaparlamentsvalget i juni og den politiske aftale om Danmark i det udvidede EU viser, at vi er kommet ud af den blokerende debat om ja eller nej til EU og over i debatten om, hvad vi vil i og med EU. Det bør derfor også være en debat om, hvordan vi bedst fra dansk

side kan påvirke den politiske proces i EU på de nævnte områder.

Jeg vil godt benytte lejligheden til at opfordre alle Folketingets partier til at deltage aktivt i dette konstruktive arbejde.

I den forbindelse er jeg ikke mindst imponeret over den sobre debat, som SF har haft, før SF traf sin beslutning. Alle har kunnet følge med på SF's hjemmeside. Man har lov til at håbe, at SF's saglige og grundige debat kan fungere som model for den kommende debat op til folkeafstemningen, så det er traktatens indhold, og hvad vi kan bruge den til, det drejer sig om, så vi kan være aktive i EU-politikken bredt.

Vi har brug for, og befolkningen har krav på en nøgtern debat uden myter og fordomme.

Både i debatten om forfatningstraktaten og i debatten om en ny og aktiv dansk europapolitik er det naturligvis langtfra sikkert, at vi vil være enige på alle punkter. Som aftalen også understreger, fastlægges Danmarks holdninger i det daglige arbejde i EU gennem en politisk proces, der er præget af de forskellige holdninger, som naturligvis kendetegner Folketingets partier. Aftalen ændrer ikke på det, men den afspejler, at partierne bag den danske tilslutning til traktaten deler nogle overordnede mål om, hvordan de nye rammer for EU skal udnyttes.

I 2004 fik vi endelig udvidelsen i hus, som Danmark havde arbejdet så hårdt for, og vi brugte meget tid på at skabe rammerne for dette udvidede EU i 2003 og 2004, så det kan fungere effektivt og dermed bidrage til at styrke udviklingen i Europa mod en konkurrencedygtig økonomi, mod vidensudvikling og dermed mere jobskabelse i Europa. Vi blev enige om en forfatningstraktat som grundlaget for dette mere åbne, effektive og beslutningsdygtige EU.

Nu er vi så enige om spillereglerne; så er det altså også på tide at spille med.

Kl. 15.15

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Tak til udenrigsministeren, og så er det ordføreren for forespørgslerne, hr. Keld Albrechtsen.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Tak for besvarelsen. Vi står nu ved indledningen til den debat om forfatningen, som kommer til at præge det næste år for hele den danske befolkning. Den debat er altså nu blevet sat i værk på

baggrund af en aftale indgået af fem partier, en aftale, der efter vores opfattelse gør en dårlig traktat endnu værre.

Derfor er det selvfølgelig også med forbløffelse, vi så resultatet af SF's urafstemning, ikke mindst fordi der på de områder, hvor det er en dårlig traktat – det er først og fremmest de områder, der vedrører liberalisering, privatiseringer, handelspolitikken, indgreb over for velfærd og social sikring – gives EU mere magt i traktaten. Og med aftalen mellem de fem partier knyttes der så det til, at beslutningen om at fjerne vetoet på disse afgørende områder nu ikke længere skal træffes af den danske befolkning ved folkeafstemning, men gennem en aftale mellem de fem partier, hver gang der dukker et område op. Da de fem partier formoder, at de stadig væk vil have flertal i Folketinget, er beslutningen dermed truffet, når de har truffet en aftale f.eks. om at afskaffe vetoet på områder, der f.eks. kan berøre de direkte indkomster, den sociale sikring og vandrende arbejdstagere – en lang række spørgsmål, som er fuldstændig centrale for velfærden i Danmark.

Derfor er det overhovedet ikke overraskende for os i Enhedslisten, at statsministeren og udenrigsministeren er jublende lykkelige over den traktat. Det er jo klart. Den traktatfæster den politik, som de to ministre fører: en nyliberalistisk og konservativ politik. Det er der ikke noget forbløffende i, men at partier, som siger, at de er modstandere af den politik, går ind og godkender den, er på det nærmeste forbløffende, vil jeg sige.

Det er så vilkårene for debatten, det er der, den tager sit udgangspunkt. Så er der oven i købet også en forpligtelse i forfatningstraktaten til, at Danmark skal øge sit militærbudget. En oprustningspligt bliver man bundet til i traktaten. Den har statsministeren forsøgt at bortforklare, det gøres også i aftalen, men unægtelig på yderst let gennemskuelig vis.

Det ønsker vi der skal være en god offentlig debat om. Derfor vil vi gerne have, at traktaten bliver udsendt til alle landets husstande som indledning til debatten, så man kan have lejlighed til at læse alle disse paragraffer, der er et angreb på vores velfærd, og gerne, hvis regeringen ønsker det, med den her aftale som bilag. Det er kun rimeligt, at man også får mulighed for at læse den. Det vil vi gerne have ud.

Vi er samtidig helt imod de tanker, der nu kommer fra Poul Nyrup Rasmussen og andre jafolk i Europa-Parlamentet, der vil have fremryk-

ket afstemningen, så den kan foregå her i foråret i huj og hast. Sådan at Danmark, siger de, kan komme ind på banen som jaland. Det ville ikke være sjovt at se på, men det ville først og fremmest ikke være demokratisk, for vi skal have en ordentlig debat. Jeg mindes altså også, at statsministeren har lagt op til, at det først bliver til næste år.

Så skal der selvfølgelig afsættes penge til saglig oplysning og debat, og disse penge skal fordeles ligeligt og ikke sådan, som det er sket med de EU-oplysningsmidler, der lige er truffet beslutning om på finansloven, hvor jasiden rendte med det hele. Så vi vil fremsætte følgende:

Kl. 15.20

Forslag til vedtagelse

»Folketinget finder, at debatten forud for folkeafstemningen i 2006 om forslaget om en ny EU-forfatningstraktat bør forberedes gennem et omfattende oplysningsarbejde, og derfor beslutter Folketinget,

- at der skal afsættes yderligere 25 mio. kr. til debat og oplysning i perioden frem til folkeafstemningen, og at disse midler skal fordeles med ligelig adgang for jasangere og nejsjagere, samt
 - at der skal gennemføres en husstandsomdeling af forslaget om en ny forfatningstraktat.«
- (Forslag til vedtagelse nr. V 25).

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Herefter går vi over til ordførerrækken, og det er så fru Charlotte Antonsen.

Charlotte Antonsen (V):

Jo flere der deltager ved forhandlingsbordet, jo mere interessant og jo mere nuanceret bliver debatten. Det gælder selvfølgelig også for debatten om EU's fremtid. I Venstre synes vi, det er en god aftale om Danmark i det udvidede EU, vi nu skal drøfte, og vi er i særlig grad glade for, at SF som noget nyt, om jeg så må sige, er kommet op af skyttegraven og nu er med på banen, når EU's fremtid og dansk europapolitik skal debatteres. Det er et historisk skridt – tak for det.

Der har i alt for lang tid været ført skyttegravskrig mellem japartier og jabevægelser på den ene side og nejpartier og nejbevægelser på

den anden side. Nu må vi håbe, at debatten og indsatsen i EU fremover bliver langt mere fremadrettet, så Danmark i endnu højere grad kan gøre sin indflydelse gældende. Det er i hvert fald, hvad den politiske aftale, vi drøfter i dag, lægger op til. I aftalen beskriver vi, hvad partierne bag aftalen opfatter som væsentlige nyskabelser i EU.

Det drejer sig om større åbenhed og mere effektivitet. Der skabes klarhed om, hvad EU skal beskæftige sig med, og hvad de enkelte lande selv skal bestemme. Det fastslås, at EU er et frivilligt samarbejde mellem suveræne lande. EU skal også bedre være i stand til at træffe beslutninger. Landekredsen er som bekendt blevet udvidet med ti øst- og centraleuropæiske lande, og derfor er der et behov for en lettere beslutningsgang. Der er behov for større åbenhed og flere flertalsafgørelser.

I den danske EU-aftale lægger vi op til at styrke indsatsen for at forbedre Europas konkurrenceevne. Vi skal også i EU satse langt mere offensivt på forskning, udvikling og uddannelse. Går det økonomisk godt i EU, går det også godt her i Danmark med velstand og beskæftigelse.

Andre væsentlige nydannelser er på vej. Fremover bliver det muligt at ændre på EU-samarbejdets rammer uden at indkalde til en regeringskonference. Det forudsætter naturligvis, at alle lande er enige om, at en ny formulering i traktaten både er gavnlig og skal gennemføres. Der er altså krav om enstemmighed, før det bliver muligt at omskrive traktaten. Endvidere kan der kun blive tale om ændringer, der ikke indebærer suverænitetsovergivelse. EU kan altså ikke få tilført ny kompetence uden en ny regeringskonference.

Det er en god ny bestemmelse, der sikrer, at EU lettere kan tilpasse sig udviklingen, uden at man, hver gang man skal ændre en lille smule i traktaten, er nødt til at sætte en kæmpestor regeringskonference i gang. Dermed bliver der mulighed for, at man i EU bliver bedre til at koncentrere indsatsen om den konkrete politik, og der bliver forhåbentlig færre store, forkromede regeringskonferencer.

Når vi ser på minimumssatser for energi- og miljøafgifter, kan vi se, at der også er nye muligheder i EU-samarbejdet. Fremover bliver det muligt at gå fra enstemmighed til kvalificeret flertal. Det er der allerede i dag i Danmark med denne politiske aftale et bredt flertal der ønsker, og derfor vil vi allerede nu, når aftalen kommer på plads, og når forfatningstraktaten forhåbent-

lig bliver vedtaget, presse på, for at vi får mulighed for at udnytte disse nye bestemmelser.

Kl. 15.25

I aftalen har vi også kunnet blive enige om at gå frem på visse områder med en særlig forsigtighed. Det drejer sig om beslutninger vedrørende arbejdsmarkedspolitikken. I Danmark har vi jo den danske model, og derfor ønsker vi at fastholde enstemmighed på områder vedrørende social sikring og beskyttelse, i spørgsmål om afskedigelser, i sager om hvem der skal repræsentere og forsvare de enkelte lønmodtagere og arbejdsgivere. Her vil vi værne om den danske model og undgå en for detaljeret EU-regulering.

Hvis man på et tidspunkt skulle overveje at indføre flertalsafgørelser her, forudsætter det, at alle aftalepartier er enige, og dermed sikres altså, at der er et endog meget stort flertal bag, hvis noget skal ændres her.

I går afholdt vi her i Folketinget 2 minutters stilhed i respekt for ofrene for flodbølgekatastrofen i Sydøstasien. EU var i denne sag meget hurtigt ude med at afsætte 23 mio. euro til nødhjælp til de nødstedte. I går kom der så fra EU en eks-trabevilling på 100 mio. euro.

Det er oplagt, at tragedien med tsunamien i Asien er noget, der berører os alle i EU. I Venstre ser vi gerne, at EU kommer til at spille en endnu større rolle i forbindelse med naturkatastrofer, der også berører vore borgere. Derfor er det godt, at vi i forfatningstraktaten giver mulighed for en forbedret indsats for så vel den fælles udenrigspolitik som for EU's humanitære bistand.

Må jeg opsummere: I Venstre er vi glade for den brede politiske EU-aftale, og vi glæder os til en folkeafstemning om EU's nye forfatnings-traktat.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Først vil jeg sige, at jeg ikke lige fik fat i, om der er noget i den nuværende traktat, der forhindrer, at man gav de der penge til katastrofeofrene. Altså var det traktatstridigt eller? Jeg forstod ikke helt sammenhængen, hvorfor det viste, der var behov for en ny traktat.

Men derudover var der jo smuk samklang mellem det, som fru Charlotte Antonsen og udenrigsministeren og statsministeren sagde, og det er jo kun godt. En af de pointer, der gik igen, var jo det der med, at vi har haft en dræbende skyttegravsrig, hvor der bare sad nogle og sagde nej til EU og ud af EU hele tiden, og så var

der nogle andre, der var helt anderledes positive og ville lave politik, og nu var det så lykkedes at overbevise SF, så nu skulle vi rigtig lave politik.

Men kan fru Charlotte Antonsen ikke bekræfte, at hvis vi tager et spørgsmål som dyretransporter, er der så nogen, der har sagt, at vi overhovedet ikke skal arbejde i EU for forbedrede forhold for dyrene? Eller er der nogen, der i spørgsmålet om kemikalier har sagt: Nej, nej, vi må ikke bruge EU til at skaffe bedre forhold på kemikalieområdet? Eller er det gået fru Charlotte Antonsens næse forbi, at der f.eks. i det spørgsmål om serviceydelsesdirektivet, hvor man vil gå ind og forringe løn- og arbejdsforhold i Danmark, er nogle, der har sagt: Det kan vi ikke gå ind for, det går vi meget imod? Al den politiske diskussion, der er foregået, er den fuldstændig gået fru Charlotte Antonsens næse forbi?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Med hr. Søren Søndergaards spørgsmål føler jeg mig lidt sat tilbage i skyttegravskrigen, men der er jo også nogle bænke imellem os her. Hvorfor kan vi, når vi diskuterer EU, ikke holde os til det, der står på dagsordenen? Kunne vi ikke tale om traktaten, den nye traktat? Kunne vi ikke tale om aftalen med partierne i Folketinget?

I stedet for hiver hr. Søren Søndergaard nogle forskellige forslag, som han ved er upopulære, frem, og det er så dem, hr. Søren Søndergaard vil diskutere. Det er lige præcis den debat, jeg gerne vil væk fra, og det er jeg glad for at der er andre partier end Enhedslisten der er med på.

Med hensyn til ofrene i Asien er det jo rigtigt, som jeg nævnte, at EU allerede har gjort noget her. Det, der lægges op til i den nye forfatnings-traktat, er, at det bliver lettere at få truffet beslutninger på det udenrigspolitiske område og på det humanitære område. Så der er altså en mulighed her for, at EU faktisk kan blive bedre og måske også kan blive bedre til at medvirke til at forebygge, at så mange mennesker kommer til skade i forbindelse med naturkatastrofer.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er godt at få slået fast, at den forfatning, der skal vedtages, altså overhovedet ikke på nogen måde havde indflydelse på, om EU fungerede hurtigt eller langsomt i forhold til flodbølgekatastrofen. Det vil den overhovedet ikke ændre på, så det var sådan set en bemærkning, der ikke

havde noget som helst med den diskussion, vi fører, at gøre.

Så vil jeg sige til fru Charlotte Antonsen, at det jo er at diskutere indhold, når vi diskuterer dyretransporter. Hvordan skal dyrene behandles inden for EU-området? Er det ikke indhold? Er det for eller imod EU? Jeg vil også gerne diskutere for eller imod EU. Jeg er imod EU. Jeg mener, at Danmark skal melde sig ud.

Men vi vil da gerne diskutere sagsindhold, nemlig for eller imod den bestialske måde dyrene bliver behandlet på i EU. Kan vi ikke få det gjort bedre? Er det ikke indhold? Og har fru Charlotte Antonsen ikke opdaget, at det har vi diskuteret i lang tid?

Kl. 15.30

Det virker på mig, som om der bag fru Charlotte Antonsens udmeldinger reelt ligger et ønske om, at den kritik, der kommer af nogle af de konkrete udspil, der kommer fra EU, skal forstumme. Det sker ikke med Enhedslistens gode vilje.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jamen problemet er, at Enhedslisten stort set kun ønsker at diskutere dyretransporter. Det, jeg håber bliver konsekvensen af, at vi så, at Junibe-vægelsen i forbindelse med europaparlamentsvalget gik ind og sagde, at de er for EU, og at vi nu ser, at SF står bag den nye ændring af forfatningen eller forfatningstraktaten i EU, er, at vi kommer til at diskutere andet end de sædvanlige travere som f.eks. dyretransport.

Hr. Søndergaard ved jo lige så vel som jeg, at regeringen har gjort en meget stor indsats for at få stoppet disse meget lange dyretransporter, der går over landegrænserne. Jeg tror faktisk på, at det, at Europa-Parlamentet får større indflydelse på landbrugsområdet, kommer til at betyde, at der bliver en helt anden form for fokus på, at dyrene også bliver behandlet ordentligt.

Så på den måde tror jeg altså også, at forfatningstraktaten kan betyde, at det kan blive lettere at få gjort noget ved disse dyretransporter, som vi alle sammen er imod.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan oplyse over for fru Charlotte Antonsen og alle, der hører på den her debat, at Junibe-vægelsen siger nej til forfatningstraktaten. Det ved jeg ikke om fru Charlotte Antonsen måske har misforstået.

Vi fik at vide, at Venstre er meget ivrige for at få indført flertalsafgørelser, altså for at få afskaffet vetoretten, og fru Charlotte Antonsen bekræftede, at det også kan ske f.eks. på arbejdsmarkedsområdet med hensyn til den danske model, men at det også kan ske f.eks. med hensyn til direkte personskatter eller harmonisering af vores afgifter, dvs. direkte kappe grundlaget for velfærdsstaten væk.

Synes fru Charlotte Antonsen, det er ordentligt og demokratisk, at man nu kan gøre det uden at spørge befolkningen? For det står jo i aftalen, at det nu kan træffes af de fem partier. Og så er vetoretten væk, og så er velfærdsstaten væk, og befolkningen skal ikke høres.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Nu sluttede jeg altså min tale her med at sige, at vi glædede os til en folkeafstemning om forfatningstraktaten, så befolkningen bliver spurgt.

Det, der er interessant på arbejdsmarkedsområdet, er, at den nye mulighed, der ligger i den kommende traktat, er, at et stort flertal her i Folketinget på forhånd angiver, at vi på arbejdsmarkedsområdet er meget opmærksomme på, at vi har en speciel ordning på det danske arbejdsmarked, nemlig den danske model. Den vil vi gerne værne om, og derfor vil vi være ekstra forsigtige med at benytte os af denne nye mulighed for at gå fra enstemmighed til flertalsafgørelser.

Men omvendt tillader vi os altså at være så nuancerede, at vi på et andet område, hvor der er mulighed for at gå fra enstemmighed til kvalificeret flertal, nemlig på miljø- og energiafgifter, på minimumssatser dér, siger, at vi der egentlig gerne vil gå foran og kæmpe for, at EU skal kunne lave ordninger der.

Så vi forsøger faktisk at nuancere debatten. Og det handler overhovedet ikke om at holde noget væk fra befolkningen. Det er for længe siden blevet tilkendegivet, at vi ønsker, at forfatningstraktaten skal afgøres ved en dansk folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, vi får så en folkeafstemning. Men det bliver så også den sidste. Det her er jo en tilståelsessag, fordi fru Charlotte Antonsen siger, at det er nogle følsomme områder, og at vi helst ikke vil – men vi gør det jo nok til sidst.

Læser man så aftalen grundigt igennem, kan man jo se, at den beskriver, hvordan afskaffelsen af den danske model på arbejdsmarkedet kan gennemføres, nemlig ved at der så skal indkaldes nogle eksperter, og så skal der holdes møde mellem de fem partier, og hvis de fem partier er enige, er det afgjort, så er vetoretten væk, og så ryger det danske overenskomsts system. Jamen det står i aftalen, må jeg sige til fru Charlotte Antonsen.

Så siger fru Charlotte Antonsen: Uh, jamen det er vi enige om at vi skal være meget forsigtige med. Det kalder jeg sandelig noget af en garanti, især på EU-området, når man har set, hvordan løfter på det område tidligere er blevet indfriet i praksis.

Kl. 15.35

Men er det ikke korrekt, at de fem partier så på et senere tidspunkt kan beslutte at fjerne vetoretten, også når det f.eks. gælder personskatter og afgifter?

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Det, vi skriver i aftalen på arbejdsmarkedsområdet, er, at hvis vi i Danmark ønsker at fastholde den danske model, og hvis vi mener, at der kan komme problemer med det i EU, så kan vi sige nej. Det er Danmark selv, der bestemmer, om vi vil fastholde den danske model.

Det synes jeg da er meget klart og meget rigtigt. Og det er da et skridt videre i forhold til den nøgne traktat, om jeg så må sige, at vi allerede i dag går ind og siger, hvordan vi har tænkt os at arbejde inden for rammerne af den nye traktat, så befolkningen allerede i dag ved, hvordan partierne vil stille sig, hvis der sker noget på de her områder.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Ja tak. Og så går vi videre i ordførerrækken. Det er hr. Jacob Buksti.

Jacob Buksti (S):

Socialdemokraterne er tilhængere af den nye EU-forfatningstraktat. Når EU er udvidet fra 15 til 25 lande og flere er på vej, så må måden at træffe beslutninger på nødvendigvis ændres, hvis man stadig skal være i stand til at træffe beslutninger og udvikle de demokratiske strukturer.

Det betyder samtidig en forenkling af EU's måde at træffe beslutninger på. 30 uigennemskuelige beslutningsformer er erstattet lidt for-

enklet med, at enten gælder flertalsafgørelser, hvor der både skal være et flertal af lande og befolkninger, eller også gælder enstemmighed.

For de europæiske landes befolkninger betyder det større gennemsligtighed i beslutningerne i EU. Den parlamentariske kontrol med EU's beslutninger øges, Europa-Parlamentet får øget medindflydelse på den europæiske lovgivning, og de nationale parlamenter får i alle lande hver for sig og i fællesskab en større indflydelse. EU demokratiseres.

Traktaten betyder også en forenkling, fordi alle hidtidige traktater, som er kommet til gennem årene, efterhånden gør det temmelig uoverskueligt. Med forfatningstraktaten fås en traktattekst, som er enklere og klarere, så man kan se, hvorfor det er vigtigt, at vi samarbejder i Europa, samt hvordan.

Når EU udvides med så mange lande, er der også behov for, at vi er enige om, hvad det er for et fælles værdigrundlag, vi samarbejder på. Derfor sikrer den nye traktat for første gang et officielt værdigrundlag for hele samarbejdet. Bl.a. skrives charteret for de grundlæggende rettigheder ind i traktaten, så det nu har skabt enighed om et samarbejde på grundlag af moderne, progressive værdier, det enkelte menneskes ukrænkelige og umistelige rettigheder, demokrati, lighed, frihed og krav om en retsstat.

EU's udvidelse medfører også behov for at få klaret af, hvad EU og medlemslandene skal tage sig af. Godt er det, at det allerede i første artikel af forfatningstraktaten slås fast, at EU alene har den kompetence, som medlemslandene tildeler EU. Herved slås det for alvor fast, at fundamentet for EU-samarbejdet udgøres af selvstændige stater, som i fællesskab opnår fordele ved et tæt samarbejde i EU.

En meget væsentlig del af EU's effektivisering gælder den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. I Danmark har vi en enorm interesse i, at EU påtager sig et langt større ansvar for at præge sin omverden, så de udenrigspolitiske værdier, vi også samles om her i Danmark, kan slå igennem i verdenssamfundet.

På de politiske samarbejdsområder i øvrigt sker der ikke nævneværdige ændringer ud over på de områder, hvor Danmark har forbehold. Det groteske er derfor, at forbeholdene i fremtiden kan komme til at blokere for dansk indflydelse på og deltagelse i det videre europæiske samarbejde. Men forfatningstraktaten respekterer fuldt ud de danske forbehold, som består,

indtil danskerne eventuelt afskaffer dem ved en eller flere folkeafstemninger.

Naturligvis havde forfatningstraktaten set anderledes ud, hvis Danmark eller for den sags skyld Socialdemokraterne selv havde skrevet den. Men i et fællesskab med 25 lande, hvor demokrati og samarbejde er udgangspunktet, er det ikke en meningsfuld målestok.

Men det er som bekendt lykkedes et meget bredt flertal i Folketinget at nå til enighed om at anbefale et ja til forfatningstraktaten på baggrund af det, nogle har kaldt et nyt nationalt kompromis: aftalen om Danmark i det udvidede EU. Siden har SF's medlemmer ved urafstemning stadfæstet partiets tilslutning til aftalen og dermed cementeret en meget glædelig udvikling af partiets indstilling til det europæiske fællesskab.

Hermed synes der også i dansk sammenhæng at være skabt grundlag for et europapolitisk vendepunkt. Der er nu samling om en langt mere konstruktiv indstilling til samarbejdet. Det er nyt og højest tiltrængt. For Danmark har brug for resten af Europa i en tid, hvor alle lande påvirkes stadig kraftigere af deres omverden, og hvor det bliver stadig mere klart, at ingen lande alene kan sikre deres indbyggere trygge og retfærdige svar på de udfordringer, globaliseringen fører med sig.

Kl. 15.40

Vi har omvendt meget at tilbyde resten af Europa, og vi kan også lære meget af resten af Europa, hvis vi bruger kræfterne på at påvirke samarbejdet og indgå aktivt i det i stedet for endeløse diskussioner om, hvorvidt vi overhovedet vil deltage i det.

Vi er gode, men ikke nødvendigvis bedst til alt. Derfor betyder samarbejdet i EU, at alle lande og befolkninger har en pulje af viden, erfaring og gode ideer, som vi alle kan drage nytte af.

Det er i forlængelse heraf værd at understrege betydningen af den enighed, der udtrykkes i den nationale aftale om forfatningstraktaten. Enigheden er ikke ensbetydende med et punktum for politisk debat og sågar kamp om dansk europapolitik, tværtimod.

Selv om den daglige danske europapolitik heldigvis præges af samarbejde, er det naturligvis sådan, at centrum-venstre og centrum-højre trækker i hver sin retning. I Socialdemokratiet står vi ofte sammen med SF og De Radikale for en langt mere offensiv kurs, eksempelvis når det gælder miljø, arbejdstager- og forbrugerbeskyt-

telse, et opgør med landbrugspolitikken og fremme af en langt mere aktiv beskæftigelsespolitik.

Det nye er helt enkelt, at vi kan fokusere på det væsentlige. Med enighed om, at EU er et nødvendigt fællesskab, kan vi sætte fokus på dets indhold. Det er en tiltrængt normalisering, for det er som bekendt indholdet, der har betydning for helt almindelige mennesker. Kun et politisk fællesskab med fokus på det politiske indhold kan nå resultater, der kommer borgerne til gode.

Hermed hænger den nationale aftale også tæt sammen med den reform til integration af europapolitikken i hele Folketingets arbejde, som parterne i Europaudvalget indgik aftale om med regeringen lige før jul.

Der er imidlertid fortsat en forståelig skepsis over for EU-samarbejdets udvikling i en betydelig del af befolkningen, også blandt Socialdemokratiets vælgere. Meget tyder på, at denne skepsis er svindende i disse år, men denne tendens skal ikke tages for givet. Mange synes fortsat, at EU gør for lidt ved de problemer, der for alvor tæller, og for meget ved bagateller, pomp og pragt. De har en pointe. For partierne bag den nationale aftale om forfatningstraktaten er det en udfordring, men også en mulighed.

I Socialdemokratiet glæder vi os til at sætte gang i en ny og mere perspektivrig debat om Danmarks muligheder i fremtidens Europa.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Der er tre korte bemærkninger. Det er først hr. Keld Albrechtsen, så er det efterfølgende hr. Søren Krarup, og så er det hr. Søren Søndergaard, så der bliver rig lejlighed for hr. Buksti til at svare.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu har vi jo fremsat et forslag til vedtagelse, som ikke indeholder en gnist af skyttegravsgravning eller noget som helst i den retning, men kun understreger, at det skal gå demokratisk til ved den kommende folkeafstemning. Det går jeg ud fra at Socialdemokratiet kan støtte. Det håber jeg da i hvert fald.

Jeg vil bede hr. Jacob Buksti forklare: Hvis nu f.eks. de fem partier behandler et forslag om at afskaffe vetoretten på arbejdsmarkedsområdet, så der bliver flertalsafgørelser i EU på arbejdsmarkedsområdet – det kunne også gælde indkomstskatter eller afgifter – og Socialdemokrati-

et siger, at det kan de sådan set godt acceptere, vil hr. Jacob Buksti så garantere, at der kommer en folkeafstemning om det? Eller vil man bare vedtage det i de fem partier, så er det besluttet, og så kører det? Det, vi er så bekymrede over i den aftale, er, at den er en glidebane.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg er så dybt fascineret over hr. Keld Albrechtsens tilgang til det her. Altså hr. Keld Albrechtsen er jo sådan, at jeg somme tider næsten har troet, at han ville gå over i historien som en af de virkelig store europæere med virkelig sans for det europæiske samarbejde, men nu hvor vi har fået en ny kommissionsformand, er det måske ikke helt så fremskredent som tidligere.

Men ellers vil jeg sige, at jeg sådan set ikke forstår den tilgang, når det er sådan, at hele øvelsen med den aftale, der er lavet, netop har været at indkapsle, begrænse mulighederne for, at vi overhovedet kommer i den situation, som hr. Keld Albrechtsen beskriver. Det hele handler jo om, at vi ikke mener, at den danske arbejdsmarkedsmodel, den danske velfærdsmode, de danske velfærdssystemer skal overgå til flertalsbeslutning. Det er jo det, der står.

Hr. Keld Albrechtsen kan komme med alle mulige gæt osv., men der er trods alt fem partier nu. Og jeg vil tro, at med hr. Keld Albrechtsen og venners hjælp, så kunne det da godt være, at der var nogle, der blev hjulpet på vej, hvis de skulle blive svage i koderne. Det vil jeg tro også gælder for Socialdemokratiet. Så jeg ville ikke have den frygt, som hr. Keld Albrechtsen har. Han behøver ikke hele tiden at se spøgelse ved højlys dag – med 6 eller 12 stjerner på.

Kl. 15.45

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg takker for svaret, men hr. Jacob Buksti ved jo, at det nu engang er min opgave at efterse sådanne dokumenter for at se, hvor problemerne ligger, og jeg har altså læst mig frem til, og det bekræfter hr. Buksti jo sådan set også, at der faktisk ikke står, at man siger nej. Det står ikke i aftalen, at man siger nej til harmonisering på de områder. Der står, at man *kan* sige ja, og det bestemmer de fem partier.

Så siger hr. Jacob Buksti, at der så nok er nogle, der skal råbe op. Det tror jeg også at f.eks. fagbevægelsen vil gøre. Men hvad nu, hvis de fem partier ikke vil høre på dem, der kritiserer

det? Så er det, at jeg spørger, om Socialdemokratiet i den situation vil sige, at der skal være en folkeafstemning, for så er det noget andet, så er der en nødbremse. Men som man læser papiret her, er nødbremsen der ikke. Hvis de fem partier er enige, så sker det bare.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg har altid følt, at det var en styrke ved den danske europapolitiske beslutningsproces, at hr. Keld Albrechtsen gjorde sig så stor umage med at læse alle dokumenter igennem, for det gør, at ingen, hverken her eller på regeringsbænkene, vil kunne slippe levende igennem et møde her i salen eller i Europaudvalget uden at have sat sig ind i tingene. Derfor er en vigtig forudsætning for, at den danske beslutningsproces på det her område overhovedet fungerer, at der findes folk som hr. Keld Albrechtsen. Det mener jeg faktisk virkelig.

Når det så er sagt på denne her måde, så synes jeg stadig væk ikke, at det er rimeligt at stille det op, som om man har besluttet det. Det hele går ud på, at det vil man ikke. Der er altså fem partier, som skal være enige, og der skal i givet fald være en debat, også her i Folketinget.

Så kan man sige: Hvis og hvis og hvis. Som jeg ser det her, har jeg ikke fantasi til at forestille mig, at Socialdemokratiet vil kunne medvirke til afgørende ændringer i det danske arbejdsmarkedssystem eller i den danske velfærdsmodel, som ville true det system, vi har nu. Det er jo derfor, at de punkter, der er udvalgt til, at der skal være enstemmighed mellem partierne, er defineret, som de er. Det drejer sig om arbejdsmarkedsforhold, velfærdsforhold og personskatteforhold. Det er simpelt hen kerneområder, og det vil de stadig væk være for Socialdemokratiet.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Næste spørgsmål stilles af hr. Søren Krarup.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg hørte med stor interesse hr. Jacob Buksti sige, at den nye forfatning har en klar bestemmelse af de europæiske værdier. Det er jo fuldstændig rigtigt. Der står i præambelen: De værdier, der er humanismens grundlag i lighed mellem mennesker, frihed og respekt for fornuften. Respekt for fornuften er jo en ren metafysisk forståelse af fornuft. Det er en værdibestemmelse, som min-

der meget om den franske revolutions, som jo bekendt endte i et tyranni – Robespierres tyranni, et totalitært diktatur.

Jeg vil godt spørge hr. Jacob Buksti: Er hr. Jacob Buksti ikke enig med mig i, at der er en meget klar forskel på en værdibestemmelse som denne her svarende til den franske revolutions og så den traditionelle europæiske demokrati-forståelse, der bygger på engelsk sæd og skik, altså respekt for frihed, men ikke kravet om lighed og slet ikke dyrkelsen af en religiøs fornuft?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Man skal have en meget veludviklet sådan, jeg ved snart ikke hvilken, tankegang, hvis det er sådan, at man mener, at fordi menneskerettigheder, lighed og den slags ting skrives ind som værdier, der skal kæmpes for, så fører det til tyranni og undertrykkelse a la den franske revolution.

Jeg har en fornemmelse af, at de her værdier stadig væk eksisterer i den franske forfatning, og så vidt jeg ved, er det da et nogenlunde demokratisk system. Min fornemmelse er også, at de amerikanske frihedsrettigheder bygger på de samme værdier. Derfor har jeg lidt svært ved at se, at der skal være sådan et eller andet suspect i de værdier her, tværtimod. Hr. Søren Krarup glemmer jo så i øvrigt henvisningen til, at de grundlæggende rettigheder i charteret også skrives ind i Traktaten.

Jeg må godt nok melde pas til den der lidt metafysiske diskussion, det må jeg indrømme.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg hører, at hr. Buksti ikke er glad for sådan en principiel debat, men det kan jo ikke betyde, at den er fuldstændig uden mening.

Forholdet er jo, at den amerikanske uafhængighedserklæring går ud fra, at skaberen har tilføjet menneskene bestemte rettigheder. Man kan diskutere, om de har de rettigheder, men der er en skaber, som betyder, at en tale om fornuften f.eks. aldrig kan blive metafysisk, som den er her, og som den var i den franske revolution.

Det, der her sker, er jo faktisk, at man i denne forfatning tilslutter sig en europæisk tradition, der faktisk ganske konkret historisk endte i et diktatur, som vi i øvrigt også har set gentaget i de forskellige såkaldte humanistiske ideologier a la kommunismen.

Selv om hr. Buksti ikke bryder sig om principielle debatter, så er der måske grund til her at betænke, hvad det egentlig er, man går om bord i, og måske have en vis kritisk sans over for den franske tale, Giscard d'Estaings tale om fornufften som en religiøs størrelse. Gud ved, hvad man end skjuler sig i, når man dyrker fornufften?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg må indrømme, at jeg er dybt fascineret. Min fantasi har ikke rakt til at kunne se, hvilke argumenter man kan føre i marken for at være modstander af den nye forfatningstraktat. Når det drejer sig om Enhedslisten og andre, er jeg da i stand til at forstå, hvad det handler om. Hr. Søren Krarups argument må jeg tilstå jeg overhovedet ikke forstår.

Det er ikke, fordi jeg ikke ønsker at indgå i principielle debatter. Men man kunne jo modsætningsvis slutte, at grunden til, at Danmark er sådan et fantastisk demokrati, er, at der overhovedet ikke står noget om menneskerettigheder og friheder i vores grundlov, for de var ikke opfundet. Sådan tror jeg ikke at hr. Søren Krarup mener at det skal være. Hr. Søren Krarup må altså undskylde, men det ligger på et niveau, der i hvert fald går over mit, det erkender jeg gerne. Jeg siger bare velbekomme.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Da jeg går ud fra, at den, der tier, samtykker, så takker jeg selvfølgelig for tilslutningen til forslaget til vedtagelse, som vi har fremsat, som hr. Keld Albrechtsen jo spurgte hr. Jacob Buksti om.

Derudover har jeg to konkrete spørgsmål. Det ene konkrete spørgsmål går ud på, hvordan Socialdemokratiets holdning er til en hurtig folkeafstemning, vistnok allerede her i foråret, sådan som forskellige har meldt ud. Er det også Socialdemokratiets politik, eller ønsker man, at der skal være plads til en grundig diskussion?

Det andet spørgsmål er: Jeg forstår på hr. Jacob Buksti, at de her overvejende borgerlige regeringer, som vi har i Europa, har formuleret en tekst, som er præget af klare, moderne og progressive ideer. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge: Hvis der havde været samme antal socialdemokratiske regeringer, som der er borgerlige regeringer, hvordan havde det så ændret det værdigrundlag, der står i traktatudkastet?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Til det sidste bare: Jeg sagde ikke, at det var præget af klare og progressive ideer. Jeg tror, at jeg sagde klare og progressive værdier. Med de værdier har jeg svært ved at se forskellen i forhold til det, der måtte være. Men jeg tror også, at jeg sagde, at det jo ikke er Socialdemokratiet, der har skrevet traktaten. Derfor må vi ligesom tage det som udgangspunkt.

Til spørgsmålet om en hurtig folkeafstemning: Jeg vil sige det sådan, at det hele tiden har været Socialdemokratiets opfattelse, at der skal være tid til en grundig og ordentlig debat. Når man skal fastlægge, hvornår der skal tages stilling til folkeafstemningen, skal det ske ud fra at sikre den mulighed og på baggrund af en vurdering af, hvad der er danske interesser. Det er vi helt overbevist om er overvejelser, som statsministeren gør sig efter kontakt med relevante partier.

Vi har det sådan, at vi ikke er optagede af, at vi over hals og hoved skal have en folkeafstemning. Nu skal vi måske lige have foretaget en anden lille øvelse i løbet af et stykke tid. Derefter må der være ordentlig tid til det. Der skal jo også være plads til et kommunevalg, har jeg forstået. Så det er sådan rent timingmæssigt et spørgsmål om, hvor man egentlig kan få plads til den.

Endelig med hensyn til forslaget til vedtagelse: Det vil vi studere nøje. Vi er enige i en række af synspunkterne, men om det lige præcis er de formuleringer, er jeg måske nok en lille smule i tvivl om, så jeg vil i hvert fald ikke give tilsagn om, at vi stemmer for.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Vi er meget forhandlingsvillige omkring de eksakte formuleringer. Det tror jeg sagtens vi kan snakke om. Hvis vi bare er enige i det principielle, nemlig at traktaten skal ud til husstandene, og at der skal gives ligelig eller rimelig støtte til ja- og nejsiden, så tror jeg sagtens, at vi finder formuleringerne.

Jeg kunne godt tænke mig at fortsætte lidt med de klare, moderne, progressive værdier. Hr. Jacob Buksti har fuldstændig ret, det var værdier, hr. Jacob Buksti talte om. Hr. Jacob Buksti siger, det ikke er Socialdemokratiet, der har skrevet det her. Nej, det er det ikke. Der er jo borgerlige regeringer i stort set alle lande i Europa, og det er dem, der har formuleret det her og slået søm i. Men så må det vel også være meget rime-

ligt at spørge: Hvordan ville det så have været anderledes, hvis det havde været socialdemokratiske regeringer? Det var mere det, jeg spurgte til.

Alle snakker om, at EU skal være en politisk kampplads, og når man så spørger om politisk indhold, så får man aldrig noget svar. Hvad er det for værdier, der klart og tydeligt ville have været med, hvis Socialdemokraterne havde haft mere magt, som ikke er med på nuværende tidspunkt?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Hvis det var sådan, at hr. Søren Søndergaard, skal vi sige, positivt havde lyttet til det, jeg sagde, så ville hr. Søren Søndergaard jo kunne have hørt, at vi faktisk mener – og der tror jeg vi deler synspunkter med også Enhedslisten – at man kan bruge EU til en aktiv indsats for miljø, arbejdstagerrettigheder, forbrugerbeskyttelse, spørgsmål om en progressiv ændring af landbrugspolitikken og endelig en mere offensiv satsning på en beskæftigelsesindsats, som går over grænser, med udflytning af arbejdspladser, alle den slags ting, så man på en eller anden måde har en social dagsorden. Det tror jeg også hr. Søren Søndergaard ville være interesseret i.

Endelig blot om forslaget til vedtagelse: Vi deler fuldstændig en række af synspunkterne. Til nogle af punkterne vil jeg sige, at der havde det været en fordel, hvis Enhedslisten forinden havde taget kontakt til os andre. Derfor vil jeg ikke kunne give tilsagn om, at vi stemmer for, for jeg mener, at der er en række ting, herunder f.eks. hvordan eventuelle midler skal tildeles, hvor min holdning nok vil være, at hvis det endelige var, man skulle ind i det, så skulle de nok tildeles, som de plejer at blive det.

Jeg mener altså, at der er en række problemer, og derfor ville det have været udmærket, hvis Enhedslisten mente det her alvorligt, at de så havde taget kontakt til os på forhånd, så vi kunne have forholdt sig til det. Nu bliver det sådan et eller andet skud fra hoften, men det må vi jo vurdere.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Så går vi videre i ordførerrækken, og det er hr. Søren Krarup.

Søren Krarup (DF):

Det er tankevækkende, at hver gang der tales om et nationalt kompromis her i landet, så sker det i forbindelse med en opgivelse af den nationale selvstændighed. Vi oplevede det i 1993, hvor den danske befolkning året før havde sagt nej til Maastrichttraktaten og således understregt sin vilje til at leve i et Danmark, hvor ikke en overnational union, men danskerne selv skulle bestemme. Så gik politikerne sammen om en aftale, der ophævede det danske folks nej til at afgive national selvstændighed, og sandelig om ikke denne antinationale aftale fik betegnelsen et nationalt kompromis.

Så fik vi en ny folkeafstemning, selv om den forriges tale var ganske klar og tydelig, og så lykkedes det at lokke danskerne til at sige et lunken ja til dette såkaldte nationale kompromis.

Nu står vi i samme situation, men endnu mere udpræget, for det udkast til en ny forfatning for EU, Den Europæiske Union, der foreligger, er jo endnu mere overnationalt eller antinationalt end tidligere traktater. Det er mig ubegribeligt, at man vil bestride det.

Hvad læser vi i den nye EU-forfatning? At EU-retten har forrang for medlemsstaternes ret, artikel 10, stk. 1. Der røg grundloven sig en tur.

At EU har kompetence til at gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, artikel 6, stk. 4. Der røg Danmarks politiske handlefrihed sig en tur.

At Europa-Parlamentet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Ministerrådet, kapitel 19, stk. 1. Der røg Folketingets lovgivende suverænitet sig en tur.

På det ene område efter det andet ser vi samme mønster, nemlig et stadig mere overnationalt EU, der i stigende grad snører sine medlemmer ind i overstatslighed, samtidig med at danske EU-partier finder sammen i nationale kompromiser.

Viggo Hørup sagde i sin tid under forfatningskampen, at vi burde have et systemskifte alene af sproglige grunde, sådan at danske ord igen fik deres egentlige betydning tilbage. Det samme må vi sige i dag.

Et nationalt kompromis består i en beslutning om at bevare og forsvare Danmarks nationale selvstændighed. Det er, hvad der ligger i det danske sprog. I stedet oplever vi en politisk aftale, der blev sluttet mellem EU-partierne og nu altså også med SF's deltagelse, og at man bruger sproget til at skjule virkeligheden og under na-

tionale fanfarer at nedlægge Danmark som nation.

Hvis jeg anså det for umagen værd, ville jeg håne SF for denne ynkelige kapitulation. Jeg husker de SF'ere, jeg i mange års EF-modstand arbejdede sammen med, Poul Dam og Jens Maaigaard bl.a., og jeg har erindringen om en folkelig solidaritet, som de meningsmæssige forskelle ikke kunne udslette. De ville aldrig have sagt om denne EU-forfatning, hvad SF underskriver i aftalen: »Det slås fast, at EU er et samarbejde mellem selvstændige nationalstater.« Igen, hvilken opløsning af det danske sprog.

Kl. 16.00

Nej, EU er jo ikke et samarbejde, men det er en sammenslutning, en union, som navnet også meddeler, og en union består ikke af selvstændige nationalstater, men af uselvstændige delstater. SF skulle skamme sig over at skrive under på sådan en gang sprogligt og meningsmæssigt vås. SF skulle i det hele taget skamme sig godt og grundigt over denne faneflugt og denne opportunistiske ynkelighed.

Den eneste trøst er, at danskerne ikke er det samme som SF. Jeg tror ikke, at EU-partierne skal glæde sig for tidligt over SF's Canossagang. I det danske folkestyre er det stadig væk folket, ikke de styrende, der har den sidste afgørelse, og folket lider ikke af samme sproglige og moralske tvetydighed som alt for mange politiske partier. Her er følelse og holdning ikke til fals på samme måde som i det politiske spil. Her er der endnu den vilje til frihed og selvstændighed, som ligger i ordet national, hvilket er det stik modsatte af et nationalt kompromis i Danmark.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

Den aftale, som nu er indgået mellem alle Folketingets partier på nær to, er efter Det Konservative Folkepartis opfattelse et godt udgangspunkt for debatten op til den kommende folkeafstemning om den nye EU-traktat, vel nok et af de bedste udgangspunkter, vi har haft forud for en folkeafstemning om EU.

Samtidig er den aftale også et godt grundlag for en fremadrettet dansk politik i EU i de kommende år. Udvidelsen af EU med ti nye lande har givet et samlet Europa frem for det delte kontinent, der var resultatet af et halvt århundredes kold krig mellem Øst og Vest. Danmark

har således taget aktiv del i indsatsen for at nå det demokratiske fællesskab.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at fællesskab mellem Europas stater og folk, udvidelsen, har været et af hovedmålene, og der skal heller ikke være nogen tvivl om, at efter vores opfattelse må man sige, at et demokratisk samarbejde og stærkt EU er i Danmarks interesse, men det skal samtidig også være et åbent, effektivt og beslutningsdygtigt EU. Det er en nødvendighed, for at vi fuldt ud kan udnytte de fordele, EU nu giver os.

I Det Konservative Folkeparti er vi således glade for, at Folketingets partier er enige om, at den nye traktat er et bedre udgangspunkt, et bedre grundlag for EU-samarbejdet end det, vi hidtil har haft.

Lad mig i den forbindelse blot nævne et par eksempler: Vi konstaterer bl.a., at beslutningsprocedurerne forenkles og effektiviseres, så EU kan levere de nødvendige resultater også med 25 eller endnu flere medlemslande. Samtidig slås det fast, at EU er et samarbejde mellem selvstændige nationalstater, at EU's beføjelser er tildelet af medlemsstaterne, og at hvert medlemsland frit kan melde sig ud af samarbejdet, hvis det falder medlemslandet ind.

Med den nye traktat er det således tydeligere, hvordan arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene skal være, men traktaten rummer også en meget vigtig definition af de allermest grundlæggende mål og værdier for EU. Det understreges, at EU bygger på demokrati, frihed, tolerance, ligestilling og på respekt for menneskerettighederne.

Set med danske øjne er det utrolig tilfredsstillende, at det står skrevet i traktaten, at lovgivning i EU skal foregå i fuld åbenhed – det lægger vi stor vægt på – både i Europa-Parlamentet og i Ministerrådet. Aftalen viser også, at et stort folketingsflertal står bag principperne for Danmarks deltagelse i det nye, udvidede EU, men den ændrer selvfølgelig ikke ved det faktum, at partierne herinde fortsat vil være uenige i arbejdet med EU's love og regler, og den daglige EU-politiske proces fortsætter som før.

Forhåbentlig er vi også kommet ud af den blokerende, frustrerende og ærlig talt nogle gange lidt nytteløse debat om et ja eller et nej til EU og over i debatten om, hvilke resultater vi egentlig vil nå. Det overvældende flertal for denne her aftale blandt medlemmerne af SF, som også udenrigsministeren har været inde på, kan jo kun bestyrke mig i den tro.

Tilbage står selvfølgelig endnu, at traktaten skal ratificeres i Danmark gennem en folkeafstemning. Vi har brug for en saglig debat uden myter og diverse fordomme. Det bliver selvsagt en stor opgave, hvor partierne selvfølgelig også får lejlighed til at komme med konkrete bud på, hvor EU-samarbejdet skal bevæge sig hen i de kommende år.

Kl. 16.05

Men også i denne her debat er jeg sikker på, at aftalen mellem stort set alle Folketingets partier vil spille en afgørende og positiv rolle, og jeg tror desuden, at aftalen vil have en positiv effekt på selve udfaldet af afstemningen.

Fra konservativ side ser vi således med stor optimisme på Danmarks placering i fremtidens EU-samarbejde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er egentlig lidt sælsomt med det, der bliver ved med at køre fra jupartiernes ordførere, om, at man har haft denne her skrækkelige ja/nej-debat hele tiden, og så kommer man selv med en traktat, som man vil have, at vi skal sige ja eller nej til.

Jeg synes altså, at man lige skal holde op med at komme og pådutte os andre det der med ja/nej. Nu er jeg ikke lige sikker på, hvor mange folkeafstemninger vi har haft, men vi har i hvert fald haft måske seks, hvoraf én har handlet om medlemskab af EU, resten er tilhængerne kommet med og har forlangt, at vi andre skulle sige ja eller nej til.

Så jeg vil bare bede om, at det der med, at debatten ikke bare skal være ja eller nej, skal man i hvert fald ikke klandre os andre for, for det er ikke os andre, der kommer med de traktater, som vi skal sige ja eller nej til.

Så ville jeg bare spørge: Støtter Det Konservative Folkeparti vores forslag til vedtagelse?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Det ville da glæde Det Konservative Folkeparti umanerlig meget, hvis hr. Keld Albrechtsen fremover ville være med på jasiden. Vi ser virkelig frem til, hvis det ville være tilfældet. Men jeg håber da, at vi fremover kan have en god og en grundig debat om forfatningstraktaten og det fremtidige samarbejde i EU.

Med hensyn til selve den vedtagelse, som hr. Keld Albrechtsen taler om, må jeg sige, at vi ikke på nuværende tidspunkt kan støtte en sådan

vedtagelse. Vi har en idé om, at når vi når tættere på en eventuel afstemning om forfatningstraktaten, bliver det også drøftet, hvorledes man skal informere befolkningen om selve traktaten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes da, det lyder meget positivt, at man har det udgangspunkt, at vi skal mødes og aftale, hvordan vi kan få en demokratisk fremgangsmåde.

Forstod jeg det rigtigt, at Det Konservative Folkeparti også er tilhænger af, at vi skal have en husstandsomdeling af traktatteksten, således at alle vælgerne, inden de skal diskutere og sætte sig ind i sagen og gå hen og stemme, kan få lejlighed til også at sidde derhjemme og nøje gennemgå de enkelte og jo i nogle tilfælde ganske udviklede bestemmelser, som vi skal tage stilling til ved folkeafstemningen?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Se, jeg synes nu egentlig ikke, at man kunne udlede af det svar, jeg gav hr. Keld Albrechtsen før, at traktaten absolut skulle husstandsomdeles.

På den anden side er vi selvfølgelig interesseret i, at befolkningen får så mange muligheder som overhovedet muligt for at sætte sig grundigt ind i de forhold, der gør sig gældende vedrørende traktaten. Man kan forestille sig internettet, man kan forestille sig mange andre ting, men vi har altså ikke lagt os fast på, at traktaten skal husstandsomdeles.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Lige til den sidste debat vil jeg sige, at jeg ikke tror, det er klogt kun at basere sig på internettet. Det er der jo mange unge mennesker der har adgang til og flittigt bruger, men alle har stemmeret i Danmark, og det gælder jo også ældre mennesker, som ikke lige er de store hajer til at surfe rundt på nettet.

Derudover må jeg indrømme, at jeg ikke forstår den argumentation omkring ja/nej. Altså hvis ikke det var rimeligt, at der var nogle, der sagde nej, hvorfor udskriver man så folkeafstemningerne? Jeg forstår simpelt hen ikke argumentet. Når der bliver afholdt en folkeafstemning, om man skal have en fælles mønt, er det så ikke helt legitimt at sige: Nej, vi synes ikke, at man skal have en fælles mønt?

Derfor forstår jeg ikke, hvorfor det her skal gøres til en kritik af, at der er nogle, der har sagt nej ved nogle folkeafstemninger. Der har været én folkeafstemning om medlemskab af EU, EF, og da blev der stemt ja. Så er vi nogle, der mener, at der skulle have været nogle flere, men de har jo aldrig været der. Så har der været en løbende politisk diskussion, hvor vi har taget stilling til de ting, der er blevet lagt frem for os. Er det ikke meget rimeligt?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jeg vil da gerne slå fast, at i Det Konservative Folkeparti er vi af den opfattelse, at folk selvfølgelig har ytringsfrihed, og det er da klart, at folk har lov til stort set at mene, hvad der passer dem.

Men det her handler jo altså også om, at vi selvfølgelig kæmper for et fælles forenet Europa, og i den forbindelse ser vi selvfølgelig gerne, at der er mange, som synes, at et fælles europæisk samarbejde er et godt projekt, og det er selvfølgelig derfor, at vi gerne vil have, at der er så mange, der er med i den sammenhæng.

Kl. 16.10

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det lyder næsten, som om det, der skal tages stilling til, er en pakke, og har man sagt ja til et element i pakken, så har man sagt ja til det hele.

Derfor vil jeg godt spørge: Bag denne her glæde over SF's ja til traktatudkastet, ligger der dermed også en tro på, at så siger SF og SF's medlemmer og SF's vælgere også ja til alt andet, der kommer fra EU, hvad enten det er serviceydelsesdirektivet, det er en fælles mønt, det er opbygning af fælles militær, eller hvad det nu måtte være? Eller er det ikke meget rimeligt, at folk fortsat kan sige nej? Har det nogen mening at diskutere EU, hvis ikke man kan sige nej til nogle af de ting, der kommer?

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu kan vi jo ikke spå om, hvad SF og andre partier måtte mene i fremtiden, og folk har selvfølgelig lov til, som jeg sagde før, at skifte mening eller mene noget andet på et tidspunkt. Vi kan selvfølgelig ikke undgå at glæde os over, at der er flere partier, som faktisk støtter den politik, som vi også mener er den rigtige i forbindelse med vores EU-samarbejde, men det er da klart,

at der da kan komme situationer hen ad vejen, hvor vi ikke er enige med SF.

Det, vi glæder os over, er, at vi fremover også mere kommer til at diskutere, hvad det egentlig er for et Europa, vi gerne vil have, hvad det er, det europæiske samarbejde skal indeholde fremover, frem for hele tiden at diskutere, om vi overhovedet skal være i EU.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Anne Grete Holmsgaard som ordfører.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Egentlig synes jeg faktisk, jeg skulle have haft dobbelt taletid, for denne forespørgsel er jo faktisk mere stillet til SF, end den er stillet til statsministeren og til udenrigsministeren, men jeg er med på, at det tillader Folketingets regler ikke, så jeg holder mig til de 5 minutter.

Hr. Keld Albrechtsen er utilfreds med aftalen. Han er så utilfreds med aftalen, at han har valgt at kalde den et nationalt kompromis, for det lyder i hans øre rigtig, rigtig slemt. Heri er han fuldstændig enig med hr. Søren Krarup, som også konsekvent kaldte det et nationalt kompromis, selv om de naturligvis begge to godt ved, at dette ikke er et nationalt kompromis som det, der blev lavet i 1992 og stemt om i 1993. Dette er en politisk aftale om, hvordan fem partier lover hinanden, at de vil håndtere en række bestemmelser i den nye forfatningstraktat, når og hvis den træder i kraft.

I hr. Keld Albrechtsens øjne, eller i hvert tilfælde i hans partis øjne må jeg nok sige, har det gjort ondt værre. Faktisk var der to indvendinger fra hr. Keld Albrechtsen heroppefra. Den ene var den med, at det her er foregået for lukkede døre. Altså alle, der kan slå op i avisernes elektroniske søgesystemer, kan konstatere, at der var umådelig meget diskussion om denne aftale faktisk allerede fra den første dag, hvor alle partier inklusive Enhedslisten var inviteret til møde i Statsministeriet, det var i september sidste år, hvor vi så begyndte forhandlingerne, og til vi sluttede dem og gik ud ad døren. Ganske få minutter efter blev aftalen offentliggjort på webben, så alle kunne se den. Der var ualmindelig meget omtale af den, så det med manglende åbenhed har jeg altså faktisk lidt svært ved sådan helt at synes er et rigtig alvorligt kritikpunkt. Jeg synes faktisk, det er det, jeg vil kalde groft overkill. Der har været meget stor diskussion af det her. Pressen sad ikke med, da vi for-

handlede, men det gør den jo ikke ved nogen forhandlinger. Så den med manglende åbenhed synes jeg ikke er ret god at komme stikkende med.

Så er der den anden med, at aftalen gør ondt værre. Altså ud fra en taktisk betragtning, og hvis jeg nu prøver at krybe ind i hr. Keld Albrechtsen, kan jeg godt se, at den gør ondt værre, fordi den jo tydeliggør nogle ting i forfatningstraktaten, og dermed svækker den selvfølgelig risikoen eller muligheden for, at der er mange, der stemmer nej. Så ud fra en taktisk betragtning kan jeg godt forstå det, men det var faktisk ikke det argument, hr. Keld Albrechtsen brugte heroppefra. Det var et argument, der hed, at den betyder, at ændringer, der ellers skulle have været til folkeafstemning, ikke kom til folkeafstemning. Det var det ene. Det andet var, at nu ville fem partier sidde bag lukkede døre, man ser det for sig, og træffe beslutninger om det her. Begge dele er noget sludder.

De ting, der står i det her, er jo ikke ting, der ellers skulle have været til folkeafstemning, hvis man ellers ser på den danske grundlov. Der er jo ikke noget i denne her aftale, der gør, at det her er en diskussion, der skal foregå bag lukkede døre. Nej, der er enighed blandt de partier, der er med i den her aftale, om, hvordan man vil håndtere nogle områder, som man kan sige er svære at gennemskue i forfatningstraktaten. Det er de såkaldte gangbroer eller passereller, altså der, hvor man kan beslutte, hvis alle i EU er enige om det, at man vil flytte fra enstemmighed til flertalsafgørelse.

Kl. 16.15

Det er der så en beskrivelse af i aftalen og dermed en tydeliggørelse af det. Der er oven i købet den tydeliggørelse, at de politiske partier siger, at på de her områder er vi enige om, at vi vil være positive over for det, og på andre områder, at vi vil være negative over for det. Det er det, pressen meget pædagogisk har kaldt røde og grønne kasser, og det er da god brugeroplysning og tydeliggørelse.

Det samme gælder nødbremsen, altså spørgsmålet om vandrende arbejdstagere. Det er jo et område, hvor der er flertalsafgørelse, men ifølge udkastet til traktat er der mulighed for, at hvert enkelt land kan trække i nødbremsen, hvis man føler, at det her går for tæt på ens sociale eller arbejdsmarkedsmæssige system eller finansielle balance, som det hedder i den slags sprogbrug. Altså med andre ord sagt på almindeligt dansk, at hvis man er bange for, at det her krænker ens

arbejdsmarkeds- eller socialsystem, så kan man trække i nødbremsen.

Der er det så beskrevet, hvordan vi vil håndtere det, oven i købet også med indkaldelse af eksterne eksperter. Det vil jeg da sige er en meget stor åbenhed, og det er da noget, der lægger til over for befolkningen, så man kan forstå, hvad det egentlig er der ligger her.

Jeg må sige, at jeg ikke synes, at hr. Keld Albrechtsens argumentation hænger særlig godt sammen, men selvfølgelig kan jeg godt forstå, at han er ked af denne her politiske aftale, for han kan ikke lide udkastet til forfatningstraktaten, og så er det selvfølgelig en væmmelig en at have liggende foran sig.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige fru Anne Grete Holmsgaard tak, fordi hun så omfattende svarer på de kritikpunkter, som vi har fremført i debatten, netop om SF's holdning til den her sag.

Træk i nødbremsen. Det var jo også det, jeg spurgte hr. Jacob Buksti om, og hr. Jacob Buksti sagde så, at man ikke kan forestille sig andet, end at Socialdemokratiet vil sige nej. Man kan ikke forestille sig andet, men det står bare ikke i aftalen, og det vil jeg godt bede fru Anne Grete Holmsgaard bekræfte. Der står ikke i aftalen, at vi kan være sikre på, at SF og Socialdemokratiet vil sige nej, og at de vil trække i nødbremsen. Der står, at de *kan* trække i nødbremsen.

Er det så ikke også korrekt, at hvis Socialdemokratiet og SF ikke trækker i nødbremsen, hvad vi da så mindelig håber at de vil gøre, men sikre på det, kan vi jo altså ikke være, så bliver der ikke folkeafstemning, så er sagen bare afgjort. Det var der, jeg spurgte hr. Jacob Buksti, om han så ville garantere, at der blev en folkeafstemning.

Hvis nu f.eks. fagbevægelsen sagde, at det her kan den ikke leve med, det koster den danske overenskomstmodel, vil SF så garantere en folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det er da fuldstændig rigtigt, at der ikke står i aftalen, at der skal trækkes i nødbremsen, selvfølgelig står der ikke det. Det ville da have været dumt at skrive i aftalen. Jeg kan da godt forestille mig, at der kunne være tale om forslag, som faktisk er fornuftige set ud fra vores synspunkt, fordi de giver en bedre beskyttelse af vandrende

arbejdstagere. Hvis det rent faktisk er forslag, der giver en bedre beskyttelse af vandrende arbejdstagere, så skal Danmark da ikke, i hvert tilfælde ikke med vores stemme, trække i nødbremsen. Det er da derfor, det er formuleret på denne her måde.

Vi er jo ikke EU-forskrækkede, som Enhedslisten er det, og vi mener faktisk, det er vigtigt at have ordentlige beskyttelsesregler for vandrende arbejdstagere. Så vi kan godt forestille os, at der kommer forslag, som er af en sådan karakter, at vi vil sige ja til dem.

Men så er der jo hele den procedure, der hedder, at først får man en vurdering, så kan vi, hvis vi ønsker det, hente en ekstern vurdering, og så har hvert aftaleparti, hvis de mener, at der er tvivl om det her, muligheden for at sige nej, altså nedlægge veto. Det er en meget stor sikkerhed, og den afholder jo i øvrigt ikke Enhedslisten fra at deltage i debatten.

Kl. 16.20

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nej, det gør den da ikke, hvis vi opdager, at der foregår de forhandlinger mellem partierne. Det kommer an på, hvilken grad af åbenhed der bliver blandt de fem partier, når de forhandler. Der mener fru Anne Grete Holmsgaard, at åbenheden er stor. Jeg er glad, hvis det er rigtigt.

Men spørgsmålet er: Kunne vi så ikke i det mindste få en eller anden form for garanti for, at når der er tale om forringelser – vi behøver ikke at snakke om, hvis der skulle blive vedtaget en eller anden forbedring – eller hvis der f.eks. er tale om, at fagbevægelsen siger, at her er der utålelige indgreb i vores overenskomssystem, så trækker man i nødbremsen? Selv om fru Anne Grete Holmsgaard synes, det er et fremskridt, så mener fagbevægelsen måske, at det er et indgreb i den danske model. Man kan ikke udelukke, at den situation kunne opstå. Kan vi så være sikre på, at SF vil stille krav om en folkeafstemning som forudsætning for at ophæve voretten?

Det var derfor, jeg stillede det spørgsmål, om ikke den aftale er værre end ingenting, fordi den jo giver de fem partier mulighed for at lade være med at trække i nødbremsen.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det var i hvert tilfælde tre spørgsmål i et spørgsmål. Det første gik på åbenheden. De her sager

vil jo gå gennem Europaudvalget og være alment tilgængelige, så der er ingen grund til at prøve at fremlægge det, som om der er tale om hemmelighedskræmmeri her. Det er der selvfølgelig ikke.

Det andet spørgsmål gik på: Hvad med voretten? Jamen der er ikke voretten som sådan mod nødbremsen, der er jo flertalsafgørelser på det her område i EU, og så kan man trække i nødbremsen, hvis man finder, at det er nødvendigt.

Det tredje gik på, at hr. Keld Albrechtsen vil have en eller anden garanti, hvis det krænker overenskomssystemet. Jamen altså hvis det krænker overenskomssystemet, så vil jeg betragte det som noget, hvor vi vil sige, at det her ikke ligner et fremskridt for vandrende arbejdstagere, men jeg vil da ikke stå og udtale mig fuldstændig abstrakt. Jeg har det nemlig i modsætning til hr. Keld Albrechtsen sådan, at jeg godt vil se de her forslag, have en vurdering og en åben diskussion, selvfølgelig også med fagbevægelsen, af, om det her rent faktisk er en fordel eller en bagdel, og ikke bare stå og snakke hvis og hvis.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er jo klart, at aftalen giver hver af de fem partier mulighed for at nedlægge veto i en bestemt situation og sige, at det kan de ikke leve med.

Men det, der er det interessante, er, hvad befolkningens muligheder er. Så kan man måske sige, at de fem partier jo altid repræsenterer befolkningen. Ja, hvis vi kigger på EU-debatterne hidtil, så vil jeg sige, at fem partier med det antal stemmer, som de fem pågældende repræsenterer nu, ikke altid har repræsenteret et flertal af befolkningen.

Det er jo det, der er det interessante, for jeg synes, fru Anne Grete Holmsgaards tilgang til det her er en lille smule naiv. Altså dagen efter at man har fået vedtaget forfatningen, og denne her aftale dermed er trådt i kraft, vil der jo selvfølgelig ske det, at der begynder at være et pres dag for dag for dag for, at man skal acceptere at overgå til flertalsafgørelser i stedet for enstemmighed, ligesom der var, da man indgik aftalen om det nationale kompromis. Det startede dagen efter. Da begyndte presset for, at det skulle man bare begynde at glemme. Så ved vi jo godt, at så indgår det lige pludselig i en eller anden

politisk jungle, hvor andre hensyn kommer ind, regeringstaburetter, og hvad ved jeg.

Derfor er det interessante spørgsmål: Hvilken garanti har befolkningen for, at den får noget at skulle have sagt, selv om de fem partier kan blive enige?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Befolkningen har faktisk bedre muligheder for at blive involveret i en debat her, end den har på en række af de andre europapolitiske beslutninger, vi træffer i Europaudvalget, hvor hr. Keld Albrechtsen har siddet i lang tid, og hr. Søren Søndergaard sidder i øjeblikket, fordi hvis vi ser på spørgsmålet om nødbremsen, så er der en meget lang proces, og det er jo proces, der er aftalt i den del af aftalen. Det er jo ikke indhold. Der står jo ikke noget om det. De fem partier prøver jo ikke at bilde hinanden ind, at vi kan forudsige, om vi er enige om et forslag, eller om vi er uenige om det, men vi har tildelt hinanden en vetoret.

Det giver da faktisk befolkningen og organisationerne en meget stor mulighed for at diskutere med på det her område, for der vil være rigtig stor opmærksomhed om det. Det synes jeg er vældig godt.

Kl. 16.25

Den åbenhed er jo noget, der er kommet i kraft af denne her aftale, hvor Enhedslisten hellere havde set, at der ikke havde været nogen aftale. (*Tilråb*). Jamen hr. Keld Albrechtsen har jo stået og sagt, at den gjorde ondt værre.

Hvad så, hvis forfatningstraktaten alligevel bliver vedtaget, så ville man altså hellere have haft den med de uklarheder, hvor der ikke engang var aftale om, hvordan man procesmæssigt håndterer denne her type beslutninger? Det synes jeg da ikke er noget særlig godt demokratisk signal at sende fra Enhedslistens side.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu er det jo klart, at Enhedslisten er imod denne her forfatning af andre grunde og vil stemme imod forfatningen, og derfor vil vi selvfølgelig ikke lave en aftale om, hvordan man får forfatningen til at glide ned hos befolkningen. Det er jo relativt åbenlyst.

Jeg må indrømme, at jeg ikke synes, fru Anne Grete Holmsgaard giver et overbevisende svar, men jeg ser frem til, at vi får mulighed for at diskutere, hvilken beskyttelse befolkningen har i

den situation, at de fem partier bliver enige om, at det her kan accepteres – eventuelt af fuldstændig usaglige hensyn. Hvis vi ser på den debat, der har været om forbeholdene, så ser vi jo, hvordan alle mulige usaglige hensyn spiller ind med hensyn til, hvordan partier placerer sig, og om de går ind for ophævelse eller ej.

Jeg vil så også lige spørge fru Anne Grete Holmsgaard, også fordi fru Anne Grete Holmsgaard i hvert fald ikke kan sige, det er et nyt forslag, for vi har stillet det før, hvor netop fru Anne Grete Holmsgaard og jeg diskuterede det: Husstandsomdeling af traktaten og spørgsmålet om støtte til oplysningsaktiviteter, er det forslag, SF støtter?

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Til det første spørgsmål vil jeg sige, at jeg ærligt talt synes, det er noget rod, hr. Søren Søndergaard har fået rodet sig ud i ved at spørge: Hvilken sikkerhed har befolkningen? Det må være, fordi hr. Søren Søndergaard går ud fra, at i alle de her tilfælde, der kunne være tale om, ville en sag skulle sendes til folkeafstemning. Men det er vi simpelt hen uenige om. (*Søren Søndergaard ryster på hovedet*). Jamen ellers kan jeg overhovedet ikke få hoved og hale i det, der bliver spurgt om.

Det andet er spørgsmålet om en oplysningskampagne i forbindelse med en folkeafstemning og husstandsomdeling af udkastet til forfatningstraktat. Jeg er ikke sikker på, at det klogeste, man kan gøre i forbindelse med en god informationskampagne, er at husstandsomdele. Det er jeg ikke sikker på er det klogeste man kan gøre.

Jeg er enig i, at der skal afsættes tilstrækkeligt med midler til, at man kan lave en virkelig god kampagne, og jeg er enig i, at alle skal have mulighed for at deltage i den. Det er helt klart. Men jeg tror faktisk ikke, at det er den mest hensigtsmæssige måde at gøre det på at sende den ud til hver husstand, men det skal være let, og det skal være gratis for alle husstande at få den, og det kan man jo gøre over nettet – jeg ved godt, at det ikke er alle husstande, der har adgang til nettet – men man kan også gøre det ved et gratis telefonnummer, hvor man kan ringe efter den, man kan have den stående på biblioteker, på posthuse osv.

Jeg synes, det er vigtigt at have en grundig diskussion af: Hvordan gør vi det her til en oplysningskampagne, som virkelig har kvalitet og valør og opleves som sådan af befolkningen, for

vi ved da godt, at der er store uenigheder, og det er vigtigt, at man får diskuteret det.

Jeg vil sige, at det har været en fornøjelse at have en intern diskussion – som jo i virkeligheden også har været offentlig – i SF mellem tilhængere og modstandere; det har været meget, meget oplysende.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Tak til ordføreren.

Så er det fru Elisabeth Arnold.

Elisabeth Arnold (RV):

Enhedslisten har ønsket en debat om den aftale, der er indgået mellem fem partier i Folketinget om fortolkningen af forfatningstraktaten.

Jeg vil gerne sige med det samme, så det ikke kan misforstås, at vi i Det Radikale Venstre er store tilhængere af udkastet til forfatningstraktat, og vi anbefaler et ja ved en kommende folkeafstemning om forfatningstraktaten. Vi synes, det er vigtigt at mærke sig, at tilblivelsen af forfatningstraktaten er sket i en bred, repræsentativ forsamling efter en åben og demokratisk proces. Der har været mange af de tidligere traktater, som er blevet udfærdiget af embedsmænd, og det har også præget sproget. Den måde, den traktat, vi skulle diskutere i dag, er blevet udarbejdet på, er en proces, som har betydelig større legitimitet end det, vi hidtil har set.

Det Radikale Venstre lægger endvidere vægt på, at forfatningstraktaten er holdt i et læseligt sprog, som gør den tilgængelig for EU-borgerne.

De særlige ting, vi vil fremhæve i forfatningstraktaten, er, at der er en god beskrivelse af værdigrundlaget for EU, der er en klar opgavefordeling, der er en styrkelse af borgernes rettigheder, der er en styrkelse både af Europa-Parlamentet og de nationale parlamenters medvirken i processerne, og så er der også, hvilket har været et stort ønske fra manges side og i hvert fald fra modstandernes side i Danmark, en klar beskrivelse både af en suspensionsprocedure og af en udmeldelsesprocedure, hvis en medlemsstat skulle ønske at melde sig ud af Fællesskabet. Det er også kommet med, og det ville garanteret ikke være kommet med, hvis det udelukkende havde været embedsmænd, der havde lavet teksten; nu har der også været politikere med til selve udfærdigelsen af teksterne.

KL 16.30

Vi finder, det er vigtigt, at der sker en almen udbredelse af kendskabet til forfatningstraktatens indhold, og derfor skal vi også have fastlagt

tidspunktet for en folkeafstemning, sådan at der bliver god tid til en grundig og fair debat. Målet med traktaten er helt overordnet at genskabe et effektivt og beslutningsdygtigt EU, især efter udvidelsen til 25 lande, hvor det naturligvis er betydelig mere besværligt at tage beslutninger, end det er i en meget, meget mindre organisation.

Men selv om vi i Det Radikale Venstre er meget glade for EU-traktaten, er der også nyskabelser i teksten, der kan vække bekymring; det har vi kunnet se i debatten. Især vedrørende overgang fra enstemmighed til flertalsafgørelser, de såkaldte passereller, kan der selvfølgelig være bekymring i brede kredse af befolkningen for, hvorvidt der nu på en eller anden måde vil blive indført noget, som man ikke ved i det øjeblik, man stemmer om selve forfatningstraktaten.

Derfor har vi sammen med fire andre partier i Folketinget været med til at udarbejde en aftale om, hvordan vi vil fortolke de bestemmelser, der er i udkastet til forfatningstraktat, som forhåbentlig bliver vedtaget.

Indholdet er dels en beskrivelse af de områder, hvor de fem partier er enige, altså om de forbedringer, som traktaten rummer vedrørende større åbenhed, klare værdier, principper om frihed, ligestilling, menneskerettigheder og demokrati, klar arbejdsdeling mellem EU og medlemslandene osv., dels en beskrivelse af, hvordan man vil bruge de nye regler for, hvordan et EU med mere end 25 medlemslande kan træffe beslutninger.

Vi har valgt at gå med i aftalen fra Det Radikale Venstres side, fordi vi synes, det er en styrke, at de fem partier, som vil sige ja til EU-traktaten, er enige om betydningen og enige om fortolkningen. Det giver et langt bedre grundlag for at have debatten, at man også har en enighed om, hvordan man efterfølgende vil fortolke reglerne.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at vi har tøvet med at give et hvilket som helst parti vetoret, men den aftale, vi har lavet, mener vi simpelt hen er en måde at indhegne de specielle bekymringer på, der kan være i forbindelse med teksten. Vi har valgt at gøre det på den måde, fordi vi synes, det er vigtigt, at der er en bred enighed i Folketinget om, hvordan traktaten skal fortolkes. Derfor har vi valgt at være med i aftalen, og vi synes, det er en god og perspektivrig aftale.

Det er vigtigt ikke at sammenligne den direkte med det såkaldte nationale kompromis. Det nationale kompromis og de forbehold, Danmark

har i forhold til Maastrichttraktaten, er jo nogle, der er permanente, og som entydigt siger nej til helt bestemte arbejdsområder af EU-samarbejdet.

Med den aftale, der er her, er det vigtigt at gøre det klart, at der ikke på forhånd siges nej. Der er tale om en intern beslutningsproces i Danmark, hvor et flertal i det danske Folketing ved hjælp af de fem partier, der har indgået aftalen her, kan sige, hvordan *de* vil komme frem til en afgørelse, og inden for de fem partier kan et hvilken som helst parti sige: Vi er bekymrede for det her, vi synes ikke, vi skal gå så langt.

Den disciplin har vi fra Det Radikale Venstre valgt at indordne os under. Den aftale vil vi holde, og vi vil så give så meget til vores aftalepartnere, at de vil få respekt for os og for, at det vil vi rette os efter.

Vi er glade for, at SF er kommet med. Nu skal vi passe på ikke at rose hinanden for meget, men jeg vil i hvert fald udtrykke den største respekt for SF for den proces, de har været igennem. Vi, der har fulgt SF i mange år i EU-sager, ved jo, at de har været utrolig konstruktive, når det drejer sig om miljøpolitik, ligestillingspolitik og andre vigtige områder, hvor SF har været en utrolig stor hjælp for de nationale lovgivere.

Om folkeafstemningen vil jeg til sidst sige, at Det Radikale Venstre faktisk mener, at Danmark skal sørge for at få en selvstændig afgørelse om forfatningstraktaten og derfor holde en afstemning så hurtigt som muligt, det vil sige, at vi ikke behøver at vente på en hel masse andre lande og lægge os i ly af dem, før vi selv beslutter os. Det Radikale Venstre vil gerne have en hurtig folkeafstemning om forfatningstraktaten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Den sidste udtalelse, fru Elisabeth Arnold kom med her om en hurtig folkeafstemning, overrasker mig, for det betyder jo altså, at der ikke bliver tid til den fornødne debat.

Det er jo en overordentlig kompliceret for ikke at sige i store strækninger ulæselig traktattekst, og hvis vi skal nå, også igennem arbejdet i Europaudvalget og fagudvalgene, at afklare alle de tvivlsspørgsmål, der er omkring forståelsen af de enkelte artikler – og jeg kan give løfter om, at vi vil gøre, hvad vi kan for at få afklaret hver enkelt artikels indhold – så tager det altså noget tid.

Derfor overrasker det mig, at Det Radikale Venstre nu har dette ikke helt demokratiske hastværk, vil jeg sige. Så jeg vil godt spørge fru Elisabeth Arnold: Hvad er egentlig grunden til, at Det Radikale Venstre nu vil have fremrykket folkeafstemningen?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nu er der jo ikke fastlagt nogen dato for folkeafstemningen, så derfor kan man ikke sige, at vi ønsker den fremrykket. Vi ønsker blot, at Danmark skal tage en selvstændig holdning til EU-traktaten, og vi mener, at en debatperiode på måske 3-4 måneder forud for en folkeafstemning må være rigeligt. Det forudsætter selvfølgelig, at Folketinget først har behandlet den, og at man er parat til at lægge den ud til folkeafstemning.

Så det er ikke sådan, at vi vil lave en eller anden snuptags- eller hovsaløsning med pludselig at udskrive en folkeafstemning til om 14 dage, det er slet ikke det, der er tale om, men vi mener ikke, at Danmark bevidst skal spille på, at andre lande, f.eks. England, laver deres folkeafstemninger først, og vi så kan vente og se, hvordan det går, før vi tager vores. Det er vi meget modstandere af. Vi ønsker, at Danmark skal tage en selvstændig stilling til EU-traktaten og ikke lægge sig i ly af andre landes afstemninger.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er fuldstændig enig i, at vi her i Danmark selvfølgelig træffer vores egen beslutning ved folkeafstemning. Det er kun kalenderen, jeg synes fru Elisabeth Arnold får problemer med, for det er jo sådan, at regeringen har tænkt sig at fremsætte et hav af lovforslag om en strukturreform, som kommer til at optage meget tid i Folketinget i foråret, og så vil der komme et kommunevalg ret kort tid efter åbningen. Hvor er det så, de 3 måneder ligger? Er det sommerferien, fru Elisabeth Arnold snakker om? Det er jo ikke realistisk.

Derfor var vi faktisk tilfredse med, at statsministeren havde stillet os i udsigt, at det kunne blive i 2006, for det giver mulighed for hen over vinteren 2005-06 at få en reel debatfase på de 3-4 måneder, som jeg sådan set synes kan være godt, hvis man forud for det har fået forberedt sagen gennem f.eks. uddeling af materiale til befolkningen, som vi har foreslået.

Jeg synes bare, at jeg i al stilfærdighed vil gøre opmærksom på, at når fru Elisabeth Arnold får gransket kalenderen, så vil hun se, at det forslag om en tidlig folkeafstemning bare ikke kan lade sig gøre på demokratisk vis.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg mener ikke, at de kalenderproblemer så meget er Det Radikale Venstres, som det måske er regeringens problemer. Der skal jo også presses et folketingsvalg ind i den kalender, det nævnte hr. Keld Albrechtsen vist ikke engang, men det skal altså også med i kalenderen, så selvfølgelig er kalenderen presset. Men jeg har ikke noget som helst imod også at diskutere sammenlægning af en EU-folkeafstemning med en anden afstemning; det kunne vel også godt tænkes. Det har jeg ikke noget som helst imod, det er vi åbne for at diskutere.

Men jeg vil godt sige, at Det Radikale Venstre er helt enig med de europaparlamentsmedlemmer fra Socialdemokratiet og Venstre, som i går, efter at Europa-Parlamentet havde vedtaget traktatudkastet, sagde, at der burde komme en forholdsvis hurtig afstemning. Det er vi altså enige i.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Tak til fru Elisabeth Arnold.

Så er det fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KD):

Kristendemokraterne er enige i de helt overordnede europapolitiske visioner, der er udtrykt i det nationale kompromis. Vi lægger samtidig vægt på, at den danske europapolitik bygger og også fremover bør bygge på et bredt parlamentarisk grundlag.

I KD kan vi se både fordele og ulemper ved EU-forfatningstraktaten. Dem har vi vejet op imod hinanden, og hos os har vi vægtet fordele og ulemper således, at ulemperne havde en lille overvægt, og derfor er KD's holdning til forfatningen, at vi ikke kan anbefale et ja til den.

Når vi ikke deltager i det nationale kompromis, skyldes det delvis denne beslutning, vi har taget som parti, men også at kompromiset kun imødegår én af vores indvendinger mod forfatningstraktaten, nemlig passerellen, samt at denne imødegåelse reelt kun vil have beskedne konsekvenser, for det nationale kompromis ændrer jo som sådan absolut intet ved EU-forfatningstraktaten.

Med aftalen om, at aftaleparterne har veto mod brug af passerellerne, imødegås rigtignok en af befolkningens vigtigste indvendinger mod EU, nemlig at EU er en glidebane mod mere integration, men samtidig tager papiret ikke stilling til, at fleksibilitetsparagraffen fortsat er en del af traktatgrundlaget. Med stor sandsynlighed vil fleksibilitetsbestemmelsen blive anvendt hyppigere end passerellerne efter forfatningstraktatens ikrafttrædelse.

Kl. 16.40

Traktatens navn og symboler, der associerer til en statsdannelse, er også et område, som vi i KD ikke bryder os om. Ordet forfatning eller forfatningstraktat indgår faktisk slet ikke i det nationale kompromis, selv om traktatens navn er Traktat om en Forfatning for Europa. I stedet kaldes teksten konsekvent blot for Traktaten. Det nationale kompromis imødegår på dette punkt ikke befolkningens frygt for et statsopbygningsprojekt, og en fortielsesstrategi mener vi ikke er vejen frem.

Vi ser også frem imod potentielle konflikter som følge af, at Charter om Grundlæggende Rettigheder indskrives i EU-traktaten. Baggrunden for udarbejdelse af et charter om grundlæggende rettigheder i 1999 var jo uløste konflikter mellem EF-Domstolen og de nationale domstole, særlig den tyske. Der har været konflikter mellem højesteretter og EF-Domstolen i flere lande, bl.a. Danmark, Italien og Belgien.

Denne og andre spændinger som forholdet mellem EF-Domstolen og de nationale højesteretter og forfatningsdomstole, forholdet mellem EF-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og forholdet mellem EF-Domstolen og EU's politiske institutioner afklarer det nationale kompromis jo ikke, selv om de kan blive afgørende i de kommende år. Det mener vi er en alvorlig mangel.

Det nationale kompromis kan selvsagt ikke ændre forfatningstraktaten overhovedet, og forfatningstraktaten er jo også den tekst, befolkningen skal tage stilling til.

Selv om vi anerkender, at der er positive nykabelser i forfatningstraktaten, finder vi det også stadig væk negativt, at der udnævnes en fast formand for EU, hvilket svækker det roterende EU-formandskab, som er med til at sikre EU's folkelige forankring og legitimitet, og det, at der udpeges en europæisk udenrigsminister, ser vi også som noget negativt.

Jeg har her nævnt en række negative elementer, som det nationale kompromis ikke imøde-

går, men vi er helt bevidste om, at EU-traktaten også indeholder nogle fordele i forhold til tidligere traktater, såsom en beskrivelse af kompetencefordelingen mellem stater og EU, de nationale parlamenter inddrages mere i beslutningsprocesserne og gives desuden større kontrolmuligheder, der skal sikre, at beslutningerne bliver taget i overensstemmelse med nærhedsprincippet, og der er desuden beskrevet en procedure for frivillig udtræden af og genindtræden i EU-samarbejdet, alt sammen udmærkede elementer, men hos os har de negative elementer altså haft en lille overvægt, og derfor er vi ikke med.

Som jeg begyndte med at sige, er KD helt enige i de helt overordnede europapolitiske visioner, der er udtrykt i det nationale kompromis, og vi lægger vægt på, at den danske europapolitik bygger og også fremover bør bygge på et bredt parlamentarisk grundlag.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Ja tak.

Så er det statsministeren.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige tak for en fredelig debat.

Det er jo nok rigtigt, som fru Anne Grete Holmsgaard noterede, at dybest set har forespørgerne nok i højere grad rettet denne forespørgsel til Socialistisk Folkeparti end til regeringen – sådan har vi sådan set også følt debatten – men jeg vil da godt svare på nogle enkelte af de ting, der er rejst i løbet af debatten.

Jeg kunne måske starte med lige at tilkendegive regeringens holdning til det forslag til vedtagelse, som hr. Keld Albrechtsen har fremsat, og gå til bundlinjen med det samme: Regeringen afviser det forslag, som hr. Keld Albrechtsen har fremsat, hvilket hr. Keld Albrechtsen nok heller ikke er overrasket over.

Der er jo to pinde i hr. Keld Albrechtsens forslag. Den første går ud på, at der skal afsættes yderligere 25 mio. kr. til debat og oplysning osv. Det er jo altså sådan, at Folketinget helt uafhængigt af den kommende folkeafstemning har afsat 20 mio. kr. om året til oplysningsarbejde om EU. Det er klart, at regeringen da er indstillet på, når vi på et tidspunkt skal have folkeafstemning, at drøfte med partierne, hvordan oplysningsarbejdet skal tilrettelægges.

Kl. 16.45

Dermed kommer jeg også frem til den anden pind i det, hr. Keld Albrechtsen har foreslået, nemlig spørgsmålet om en husstandsomdeling

af forslaget om en ny forfatningstraktat. Alle disse ting, som man kan komme i tanke om med hensyn til, hvordan kampagnen eller oplysningsarbejdet op til en folkeafstemning bedst kan gribes an, vil vi drøfte med alle Folketingets partier, når vi nærmer os det tidspunkt, hvor vi skal træffe beslutning om afholdelse af en folkeafstemning, for jeg lægger vægt på, at der, uanset om det er jopartier eller nejpartier, er bred enighed i Folketinget om, hvordan vi tilrettelægger oplysningsarbejdet frem mod folkeafstemningen. Og der kan alle spørgsmål jo så ses.

Jeg har nok lidt samme indstilling som fru Anne Grete Holmsgaard, at det ikke er sikkert, at den bedste måde at gøre det på er at besvære alle med, at man sender forfatningstraktaten ud med posten, men jeg mener, det er selvk klart, at der skal være nem og direkte adgang til, at alle, der vil, kan læse grundmaterialet, men der er brug for meget andet oplysningsmateriale end det, vil jeg gerne sige.

Alt det må vi drøfte med partierne, og det er vi indstillet på at gøre, og derfor vil vi ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til disse ting, og vi må afvise det forslag til vedtagelse, som hr. Keld Albrechtsen har fremsat.

Så er der et par enkelte andre indlæg, jeg godt lige vil kommentere.

Fru Tove Videbæk balancerede lidt og sagde, at der er nogle gode ting og der er nogle mindre gode ting, men der var en lille overvægt af mindre gode ting, og det har altså fået Kristendemokraterne til at sige nej til forslaget til ny traktat.

Jeg forstod, at fru Tove Videbæk føler, at det, at der nu skal vælges en formand for Det Europæiske Råd for en 2½-års-periode med mulighed for forlængelse til maksimalt 5 år, var en af de mindre gode ting. Der vil jeg altså gerne sige til fru Tove Videbæk baseret på mine erfaringer med arbejdet i Det Europæiske Råd, at jeg mener, at det med et EU med 25 eller flere medlemmer simpelt hen er nødvendigt at gå over til at have en valgt formand for Det Europæiske Råd, som kan sikre en vis kontinuitet og stabil standard i arbejdet.

Hvis jeg skulle gå ind på fru Tove Videbæks præmisser, så kunne man faktisk godt argumentere for, at ved at vælge en formand for Det Europæiske Råd, som sidder for en længere periode, så styrker man faktisk arbejdet i Det Europæiske Råd, som jo er det forum, hvor medlemsstaterne er samlet og er repræsenteret direkte ved deres stats- og regeringschefer, og hvis vi i et EU med så mange medlemslande skal sikre, at

det forum, hvor det er medlemsstaterne, der er samlet, får en ligeværdig status og ikke bliver svækket i forhold til de andre institutioner, så mener jeg faktisk, det er nødvendigt at vælge en formand for Det Europæiske Råd, som kan sidde for en lidt længere periode end de 6 måneder, som de nuværende roterende formandskaber giver af mulighed for at udøve formandskab. Det er altså baseret på mine erfaringer fra arbejdet i Det Europæiske Råd. Så jeg mener faktisk, det er et skridt fremad.

Så nævnede fru Tove Videbæk også, at det ikke er nogen god ting at udnævne det, der her hedder en udenrigsminister for EU. Se, jeg ser sådan på det, at set fra et lille lands synspunkt er det altså en fordel, at vi får styrket redskaberne til at sikre en mere fælles linje i udenrigs- og sikkerhedspolitikken i EU, for hvem er det, der vinder ved, at det bare er hvert enkelt land, der følger sine egne mål? Det er de store lande, for de store lande er jo store og stærke nok til bare at køre deres egen linje, og så bliver de små lande bare ladt i stikken. Men ved at forsøge at finde fælles fodslag om udenrigs- og sikkerhedspolitikken i EU bliver også de store lande bundet ind i en fælles beslutningsproces og bundet til fælles beslutninger, hvor store og små så er bundet af noget fælles. Det er da en stor fordel for de små lande, som ellers ingen indflydelse overhovedet ville have på udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Ved at gøre udenrigs- og sikkerhedspolitikken til en del af arbejdet i EU har de små lande fået en plads ved det bord, hvor udenrigs- og sikkerhedspolitiske beslutninger bliver truffet. Det er et kæmpeskridt fremad for små lande som Danmark.

Kl. 16.50

I den henseende er det altså et redskab til bedre at kunne nå fælles fodslag at have en stærk udenrigspolitisk repræsentant. Jeg indrømmer, at det ingen garanti giver for, vi altid kan finde fælles fodslag, det gør det altså godt nok ikke, men det er i hvert tilfælde et skridt fremad efter min mening set fra et lille lands synspunkt.

Så det, fru Tove Videbæk synes er mindre gode ting, synes jeg faktisk er meget store fremskridt i den nye traktat.

Så til hr. Søren Krarup, der jo ikke overraskende leverede et indlæg med et frontalangreb på den nye traktat. Jeg kan slet ikke nå at komme ind omkring det alt sammen, jeg vil bare tage et par enkelte punkter frem.

Hr. Søren Krarup siger: Ja, nu står der her, at EU-retten har forrang. På den måde, som hr. Søren Krarup fremstiller det, kommer det til at lyde som noget uhyggeligt noget, nemlig som om det nu er EU, der skal ind og bestemme, altså EU-ret, der skal ind og bestemme alt i Danmark, herunder også over den danske grundlov. Det er jo ikke nogen sand fremstilling af situationen.

I øvrigt er der ikke noget nyt i det, der står i traktaten på det her punkt, for det har været gældende altid, også før Danmark overhovedet blev medlem af det daværende EF i 1973. Der er intet nyt i, at medlemslandene skal respektere de EU-regler, som de selv har været med til at vedtage. Det, der ligger i EU-rettens forrang, er, at har man været med til at vedtage nogle regler, skal man også respektere dem. Sådan har EU fungeret, siden før Danmark blev medlem. Princippet blev faktisk fastslået første gang i 1964.

Højesteret er vogteren over den danske grundlov, og det ændrer forfatningstraktaten ikke på. Hvis EU vedtager en lov, der kan hævedes at stride mod grundloven, vil det stadig i sidste ende være Højesteret, som tager stilling til det spørgsmål, og netop Maastrichtdommen fra 1998 viser jo, at Højesteret tager den rolle seriøst.

Så siger hr. Søren Krarup endelig, at vi ser et stadig mere overnationalt EU, et EU, der ikke består af selvstændige nationalstater, men af uselvstændige delstater. Det synspunkt er der bestemt ikke holdepunkt for i den nye traktat, vi står med her. Tværtimod kan man sige, at den nye traktat har en række bestemmelser, vi ikke kender og i hvert fald ikke kender så tydeligt fra den gamle traktat, som fastslår, at EU netop er et samarbejde mellem selvstændige nationalstater.

Lad mig henvise til artikel I-5, som fastslår det selvfølgelig, at EU skal respektere landenes nationale identitet. Det er selvfølgelig, men det er da godt, at det nu står i traktaten.

Lad mig henvise til artikel I-11, som fastslår, at EU kun kan handle i det omfang, som de nationale medlemsstater har overladt kompetence til EU. Det er nationalstaterne, der er udgangspunktet, og det er kun der, hvor nationalstaterne har sagt at EU må handle, at EU kan handle.

Lad mig henvise til samme artikel om nærhedsprincippet, som jo fastslår, at EU kun skal handle der, hvor vi bedre gør det i fællesskab, end der, hvor landene selv klarer opgaven.

Lad mig henvise til artikel I-12, hvor der er et kompetencekatalog, der fastslår, hvor EU har

kompetence, og hvor EU ikke har kompetence og skal holde fingrene væk.

Og lad mig endelig henvise til artikel I-60, som jo fastslår det selvfølgelig, at ethvert medlemsland til enhver tid, hvis det ønsker det, kan melde sig ud af EU.

Jamen det er da en understregning af, at vi har et fællesskab mellem netop selvstændige nationalstater. EU er og skal forblive at være et fællesskab forankret i folk og fædreland.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det fru Anne Grete Holmsgaard i anden runde.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Årsagen til, at jeg tager ordet, er, at jeg godt lige vil diskutere midler til oplysningsvirksomhed i forbindelse med den forestående folkeafstemning, om den så måtte komme i år eller til næste år.

Det er jo, som statsministeren sagde heroppefra, sådan, at der er afsat 20 mio. kr. til *almindelig* oplysningsvirksomhed om EU. Det var der sidste år, det er der i år, og det er der også afsat i de kommende år.

Jeg mener, det er helt klart, at det ikke er *de* midler, der skal anvendes til den særlige oplysningsvirksomhed, der naturligvis skal være i forbindelse med en folkeafstemning.

Kl. 16.55

Vi har diskuteret det her meget i Europaudvalget, og et stort flertal i Europaudvalget havde indstillet, at der allerede nu blev afsat 25 mio. kr. til den her oplysningsvirksomhed. Når det ikke er sket, må det jo bl.a. falde tilbage på Dansk Folkeparti, hvor hr. Søren Krarup stod heroppe og sagde, at SF skulle skamme sig; sådan var det vistnok, hr. Krarup sagde. Jeg synes sådan set, at det er Dansk Folkeparti, der skal skamme sig over ikke at have sikret, at de midler kom ind i finansloven. Og jeg synes, at det må være interessant for Dansk Folkepartis medlemmer, at det sådan set er Dansk Folkeparti, der har sørget for, at de ikke kom ind. Det synes jeg da er interessant.

Men jeg vil da gerne have at vide, om statsministeren er positiv over for, at der selvfølgelig skal afsættes særlige midler, ligesom det har været tilfældet ved tidligere folkeafstemninger.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Keld Albrechtsen i anden runde.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til ministrene for deres besvarelser og også for tilsagnet fra statsministeren om, at alle partierne sammen med regeringen skal forsøge at opnå en bred enighed om tilrettelæggelsen af forløbet frem til folkeafstemningen. Det synes vi i Enhedslisten ville være en stor fordel.

Vi er ikke enige om forfatningstraktaten, og vi er ikke enige om, hvad vi vil anbefale vælgerne at stemme. Men hvis vi kunne være enige om fremgangsmåden frem til folkeafstemningen, så vil det være et stort fremskridt. Det er også derfor, vi har fremsat det forslag til vedtagelse. Det kunne jeg så forstå at regeringen ikke umiddelbart kan støtte.

Men der har jeg altså ligesom fru Anne Grete Holmsgaard et spørgsmål til statsministeren om det for mig i og for sig overraskende, at man ikke umiddelbart kan støtte forslaget om de 25 mio. kr. For som fru Anne Grete Holmsgaard også gjorde opmærksom på, har der faktisk, i hvert fald blandt ordførerne i Europaudvalget, været bred opbakning til de 25 mio. kr. netop som en særskilt bevilling, fordi den almindelige løbende bevilling ikke kan bære dette her. Det vil slet ikke være tilstrækkeligt.

Nu udelukkede statsministeren heller ikke, at der kom en bevilling, det lagde jeg mærke til. Men jeg synes bare, det er mærkeligt, at man ikke er klar til at træffe beslutningen i dag. Det er jo noget, der har ligget i månedsvis på i hvert fald udenrigsministerens bord, så vidt jeg er orienteret.

Så vil jeg vende tilbage til spørgsmålet om husstandsomdeling og formidling af materialer. Heller ikke på det punkt var statsministeren i dag i stand til at give en klar melding om, hvorvidt man kunne støtte det eller ej. Men det vender vi så tilbage til.

Jeg skal så bare slutte af med at sige, at jeg synes, debatten har afklaret, at der er en lang række punkter, hvor den aftale, man har indgået, rummer uklarheder og manglende garantier samt nødbremser, vi kan risikere ikke bliver brugt. Det har i hvert fald gjort det klart for mig, at det bliver nødvendigt med tid til, at Folketingets medlemmer kan stille de nødvendige spørgsmål for at få alle disse ting meget grundigt belyst.

Derfor håber jeg, at statsministeren vil tilkendegive, hvilket jeg altså også mener han tidligere har lagt op til, at det rigtige tidspunkt ikke vil være en tidlig folkeafstemning, som fru Elisa-

beth Arnold foreslår, men et tidspunkt i 2006. Det giver mulighed for, at alle de spørgsmål, der skal stilles, kan blive afklaret, og at befolkningen derefter på et oplyst grundlag kan tage debatten og få den nødvendige tid til det.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Der er lige et par punkter her, jeg godt vil kommentere.

Fru Anne Grete Holmsgaard spurgte, om det ikke ville være naturligt, at der i forbindelse med en oplysningskampagne op til en folkeafstemning blev afsat særlige midler til det formål. Det er klart et af de spørgsmål, som vi vil tage op med partierne, når vi på et tidspunkt kalder alle sammen for at diskutere, hvordan vi skal tilrettelægge oplysningsarbejdet frem mod en folkeafstemning.

For det er naturligt at stille spørgsmålet, og jeg synes også, det er naturligt, at alle Folketingets partier får lejlighed til at tage stilling til det. Og jeg håber, at vi – et samlet Folketing – så kan blive enige om måden at gribe det an på, herunder spørgsmålet om en eventuel særlig bevilling til oplysningsarbejde.

Kl. 17.00

Det, jeg ville sige med mit tidligere svar, var bare, at det jo ikke er sådan, at der savnes penge til et løbende oplysningsarbejde; der er en bevilling, så det løbende oplysningsarbejde om EU jo stadig kan finde sted. Men vi vender tilbage til spørgsmålet i forbindelse med disse drøftelser med partierne om tilrettelæggelse af oplysningsarbejdet frem til folkeafstemningen.

Så er jeg nødt til lige at sige til hr. Keld Albrechtsen, at jeg godt har lagt mærke til, at hr. Keld Albrechtsen flere gange i eftermiddag har påstået, at jeg skulle have udtalt mig om et bestemt tidspunkt for en folkeafstemning. Det må bero på en erindringsforskydning hos hr. Keld Albrechtsen, for jeg har aldrig nogen sinde ud-

talt mig om noget bestemt tidspunkt, for jeg udtaler mig af princip aldrig om hverken tidspunkter for folkeafstemninger eller tidspunkter for folketingsvalg, før der er noget at meddele.

Men måske tænker hr. Keld Albrechtsen på, at jeg i min åbningstale ved åbningen af Folketinget i begyndelsen af oktober sagde, at det var min opfattelse, at der skulle være god tid til en ordentlig debat. Det er, hvad jeg har sagt, og andet har jeg ikke på noget tidspunkt sagt vedrørende tidspunktet for en folkeafstemning. Det, jeg sagde der, vil jeg gerne stå ved og gentage her, nemlig at jeg synes, at der skal være god tid til en ordentlig debat, men jeg kunne jo høre på debatten i dag, at i den henseende er smag og behag forskellig med hensyn til, hvad man synes god tid er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen): Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som tidligere meddelt først finde sted i morgen, torsdag den 13. januar 2005.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen): Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. januar 2005, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.02
